TRACTATUS SEXTUS
DE CONFIRMATIONE.

POST ſacramentum Baptiſmi ſequitur ſacramentum Confirmationis, quod olim etiam parvulis immediate poſt Baptiſmum conferebatur; modo vero etiam adultis, ſi in ætate jam matura baptizentur. Hoc ſacramentum ſub variis nominibus apud Patres legitur. *Confirmatio* enim dicitur, quia baptizatos in fide confirmat; eiſque robur addit ad eam exterius coram quocumque confitendam. Vocatur etiam *Impoſitio manuum*, eo quod impoſitione manuum tamquam materia, ſive eſſentiali, ſive accidentali, ſive adæquata ſive partiali conferatur, ut dicemus. Vocatur etiam *Sacramentum unctionis*, quod per Chriſmatis unctionem conferatur. In hoc ergo Tractatu ea, quæ ad hujus Sacramenti notitiam neceſſaria ſunt, tradere curabimus.

QUÆSTIO I.

De Eſſentia Confirmationis.

IN hac Quæſtione ſtabiliemus, Confirmationem eſſe verum novæ Legis Sacramentum; eique materiam, & formam, quibus eſſentia ſacramenti conſtare debet, aſſignabimus.

DUBIUM I.

An Confirmatio ſit Sacramentum.

§. I.

Quid ſentiant Acatholici.

I. IN expungenda a numero ſacramentorum, & dignitate ſacramenti ſpolianda Confirmatione, omnes recentiores Acatholici conſpirant; eam ad param cæremoniam, eamque, ut ajunt, inutilem, redigentes.

Lutherus, *Lib. de Capt. Babyl. Catholicos ſubſannans*, hæc ſcribit: *Mirum eſt, quod in mentem illis venerit, ut ſacramentum Confirmationis facerent ex impoſitione manuum, qua legimus Chriſtum parvulos tetigiſſe, Apoſtolos dediſſe Spiritum Sanctum .... Satis eſt pro ritu quodam Eccleſiaſtico, ſeu cæremonia ſacramentali Confirmationem habere, ſimilem cæteris cæremoniis conſecrandæ aquæ, aliarumque rerum.*

Magiſtrum ſuum Lutherum ſuperans Philippus Melanchton in locis communibus: *Ritus* (inquit) *Confirmationis, quem retinent Epiſcopi, eſt prorſus otioſa cæremonia.* Hoc Lutherani omnes poſt Colloquium Ratisbonæ habitum, *anno* 1541. adoptarunt.

II. Calvinus ultra progrediens, confirmationem vocat fictitiam, eamque inter Satanæ præſtigias rejicit. Nam, *lib. 4. Inſtit. cap. 19. §. 5.* ait; *Poſterior autem ætas, re prope obliterata, fictitiam neſcio quam Confirmationem pro Dei Sacramento poſuit.* Et in antidoto Concilii Trident. *ad Canon. 1. de Confirm.* hæc ſcribit: *Ex eorum numero me nequaquam eſſe profiteor, qui otioſam Confirmationis cæremoniam eſſe putant, qualis ſub Papatu Romano obſervatur: utpote qui eam inter maxime exitiales Satanæ præſtigias numerem.* Vides, quomodo ſemper in deterius procedat error. Lutherus Confirmationem negat quidem ſacramentum eſſe, ſed ſacram cæremoniam eſſe fatetur; Melanchton eam otioſam reputat: Calvinus autem inter Satanæ exitiales præſtigias numerat.

III. Controvertitur inter Eruditos: an præfati hæretici primi fuerint, qui Confirmationem ex albo ſacramentorum expunxerint. Videtur enim, eam antiquo tempore deſpectam fuiſſe. De Novato enim ſcribit Theodoretus, *l. 3. Hæretic. fabul. cap. 5.* quod *In lecto decumbens baptizatus eſt; poſtea dum convaluit, ea, quæ omiſſa erant, adimplere non curavit, nec ſignaculo Spiritus Sancti confirmatus fuit. Hinc ejus ſectatores, eos quos tingunt, Chriſmate non obſignant.*

De Donatiſtis etiam Optatus Milevitanus, *l. 2. contra Parmenianum, cap. 19.* ſcribit; *Juſſerunt Euchariſtiam canibus fundi .. Ampullam quoque Chriſmatis per feneſtram, ut frangerent, jactaverunt.*

Arianos quoque, & Apollinariſtas Confirmationis ſacramentum deſpexiſſe, ex eo colligitur, quod ex can. 7. Concilii Conſtantinop. I. cum ad Eccleſiam redirent, inungi jubebantur.

Waldenſes quoque, teſte Raynero (prius hæretico, poſtea noſtri Ordinis hæreticorum hoſte acerrimo) Libro contra Valdenſes edito, *anno* 1254. *cap.* 35. Confirmationem ſacramentum eſſe negarunt. Scribit enim: *Item ſacramentum Confirmationis reprobant. Mirantur etiam, quare ſolis Epiſcopis liceat confirmare.* Quod confirmare videtur Innocentius III. *l. 2. Epiſt. Epiſt.* 78. dum, a Waldenſibus, ad Eccleſiam redeuntibus, jubet, ut confiteantur: *Confirmationem ab Epiſcopo factam, ideſt, impoſitionem manuum ſanctæ, & venerandæ, accipiendam eſſe.*

Tandem in Concilio Conſtantienſi *ſeſſ.* 8. hic Wicleffi articulus proſcriptus legitur: *Confirmatio juvenum, Clericorum Ordinatio, locorum conſecratio reſervantur Papæ, & Epiſcopis propter cupiditatem lucri temporalis.*

Quod de Huſſitis ſentire videtur Æneas Sylvius in Epiſt. ad Cardinalem Carvajal ſcribens, eos de Confirmatione nihil ſentire.

IV. Reſpondent tamen qui ſentiunt, nullum ex hæreticis, ante modernos, negaſſe Confirmationem eſſe revera ſacramentum, hoc ex allatis in contrarium non evinci. Novatus enim, & Novatiani neglexerunt uſum Confirmationis, non quod eam putarent non eſſe ſacramentum: ſed potius, quia non exiſtimarent, eam eſſe jure divino omnibus præceptam, quamvis eam crederent a Chriſto inſtitutam. Quod confirmari poteſt ex eo, quod nec Philaſtrius, nec Epiphanius, nec Auguſtinus, nec ipſe etiam Theodoretus, libris ſuis *de Hæreſibus*, cum Novatianorum errores recenſent, iſtius meminerint: quod nimirum Confirmationem pro ſacramento non haberent.

Quoad Donatiſtas dici poteſt, eos non negaſſe abſolute Confirmationem eſſe ſacramentum, ſed Confirmationem a Catholicis datam. Cum enim negarent, Baptiſma a Catholicis datum eſſe validum; conſequens erat ut id negarent de cæteris ſacramentis a Catholicis collatis. Quare Optatus non ſolum dicit, Donatiſtas projeciſſe ampullam Chriſmatis; ſed etiam juſſiſſe, Euchariſtiam in Eccleſiis Catholicis repertam dari canibus: cum tamen nemo dixerit, eos negaſſe, Euchariſtiam eſſe ſacramentum.

De Arianis, & Apollinariſtis quidam dicunt: unctionem illam, qua ſignabantur dum redirent ad Catholicos, non fuiſſe Confirmationem; ſed quamdam cæremoniam meram, quam Orientales, dum admitterent quoſdam hæreticos, adhibebant. Alii volunt, ideo revertentes a præfatis hæreſibus fuiſſe a Catholicis unctos Confirmationis Chriſmate; quia ex decreto Eccleſiæ Confirmatio apud illos data invalida erat. Dici demum poteſt, hæreticos, de quibus agit Canon ille, ideo fuiſſe inunctos; quia, ut de Novatianis dictum eſt, a ſuis inuncti non erant, quia hoc ſacramentum, eſto non negarent, tamen negligebant: & ideo in præfato canone cum Novatianis conjunguntur.

Waldenſes autem ſacramentum Confirmationis quoad ſubſtantiam non rejiciebant; ſed improbabant, quod a ſolis Epiſcopis conferri deberet: quod indicant illa verba: *Mirantur etiam, quod ſolis Epiſcopis liceat confirmare.* —— Nec Innocentius III. aliud exigit a Waldenſibus, quam ut Confirmationem, ab Epiſcopis collatam religioſe ſuſciperent. Cum enim in fidei confeſſione, quam Uladislao Hungarorum Regi miſerunt, ſeptenario numero ſacramenta concluſa eſſe profeſſi ſint; clarum eſt, eos ab hoc numero confirmationem non rejeciſſe.

Wicleffus autem, cujus articulum Concilium Conſtantienſe damnavit, non veritatem ſacramenti negavit; ſed erravit circa miniſtrum Confirmationis: putavit enim, illius miniſterium Papam & Epiſcopos ſibi ſolis reſervare, propter cupiditatem lucri temporalis.

Idem dico de Huſſitis. Cum enim ſuos errores a Wicleffo hauſiſſent, dicentes, teſte Ænea Sylvio, *In libris VVicleffi omnem veritatem contineri*; eadem, quæ Wicleffus, de Confirmatione ſenſerunt.

Quidquid tamen ſit, an alii ante Lutherum, & Calvinum Confirmationem eſſe ſacramentum negaverint, nec ne; hoc certum eſt, eos ab Eccleſia habitos ſemper fuiſſe tamquam hæreticos: nec niſi apud hæreticos inveniri poſſe, qui eam eſſe ſacramentum negaverit. Hinc merito Trid. *Seſſ. 7. Can. 1. de Confirmat.* ait: *Si quis dixerit, Confirmationem baptizandorum otioſam cæremoniam eſſe, & non potius verum & proprium ſacramentum: aut olim nihil aliud fuiſſe, quam catecheſim quamdam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant: anathema ſit.*

§. II.

Veritas Catholica.

V. DIco. Confirmatio eſt verum, ac proprium novæ Legis ſacramentum. Probo primo. Ad veram, & propriam rationem ſacramenti, ipſis Acatholicis conſentientibus, tria requiruntur, & ſufficiunt. Primo, ut ſit aliquod ſignum ſenſibile, ſeu cæremonia externa a Chriſto inſtituta. Secundo; ut illa in Eccleſia uſu ordinario uſurpetur. Tertio: ut detur Chriſti promiſſio de gratia juſtificante per illam danda: ſed hæc tria habet Confirmatio; ergo eſt &c. Min. pro prima parte probatur. Impoſitio enim manuum, ſeu chriſmatis unctio, eſt ſignum ſenſibile, & cæremonia externa: quod vero habuerit Chriſtum auctorem infra oſtendemus —— Pro ſecunda vero parte probo ex conſuetudine totius Eccleſiæ, quæ a tempore Apoſtolorum baptizatis manus imponere, ut acciperent Spiritus Sancti robur, vel etiam ſacro chriſmate munire conſuevit, ut Concilia, & Patres infra adducendi teſtantur.

VI. Tertia vero pars de promiſſione gratiæ a Chriſto factæ prob. ex illo Joann. 16. v. 7. *Si non abiero, Paraclitus non veniet ad vos, ſi autem abiero, mittam eum ad vos.* Quibus verbis: ait D. Thom. 3. p. quæſt. 72. art. 1. ad 1. *Chriſtus inſtituit*

ſtituit hoc ſacramentum non exhibendo, ſed promittendo. Lucæ ult. v. 49. *Et ego mitto promiſſum Patris mei in vos. Vos autem ſedete in Civitate, quoad uſque induamini virtute ex alto.* Et Act. 1. v. 8. *Accipietis virtutem ſupervenientis Spiritus Sancti in vos, & eritis mihi teſtes in Jeruſalem.* Apoſtoli ergo, jam per Baptiſmum juſtificati, egebant adhuc gratia Spiritus Sancti, qua in Chriſti confeſſione roborarentur. Ubi enim ante Spiritus Sancti miſſionem timidi ſeſe abſcondebant; foreſque eſſent clauſæ: *ubi erant Diſcipuli congregati, propter metum Judæorum*, Joann. 26. verſ. 19. accepta Spiritus Sancti gratia, publice excuſſo metu, Chriſtum coram Principibus Sacerdotum profiteri cœperunt, ut habetur *Actorum* 2.

VII. Gratiam Sancti Spiritus, quam ex Chriſti promiſſo acceperant, Apoſtoli baptizatis fidelibus miniſtrabant, ſignum viſibile impoſitionis manuum adhibentes. De Petro enim, & Joanne miſſis in Samariam dicitur, Act. 8. v. 15. *Qui cum veniſſent oraverunt pro ipſis, ut acciperent Spiritum Sanctum, nondum enim in quemquam illorum venerat, ſed baptizati tantum erant in nomine Domini Jeſu. Tunc imponebant manus ſuper illos &c.* & Act. 19. v. 5. de quibuſdam, qui baptizati fuerant a Joanne, dicitur: *Baptizati ſunt in nomine Domini Jeſu. Et cum impoſuiſſet manus ſuper eos.* Quibus apparet, promiſſionem hanc non ſolis Apoſtolis, ſed Eccleſiæ, ac baptizatis omnibus factam fuiſſe. Quod oſtendit, *Act. 2. v.* 17. Petrus ex prophetia Joelis: *In noviſſimis diebus effundam de ſpiritu meo ſuper omnem carnem*, v. 18. *ſuper ſervos meos & ſuper ancillas meas in diebus illius effundam de Spiritu meo*, & verſ. 38. *Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum in nomine Jeſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus Sancti: Vobis enim eſt repromiſſio & filiis veſtris, & omnibus, qui longe ſunt, quoſcumque advocaverit Dominus Deus noſter.*

VIII. His omnibus reſpondet Calvinus, *l. 4. Inſtit. c.* 19. §. 6. his verbis; *Audio quia Apoſtoli fuerunt, nempe ſuum miniſterium fideliter executi ſunt. Viſibiles illas, & admirabiles Spiritus Sancti gratias, quas tunc in populum ſuum effundebat, voluit Dominus a ſuis Apoſtolis per manuum impoſitionem adminiſtrari, & diſtribui. Huic autem impoſitioni manuum non altius ſubeſſe myſterium cogito: ſed hujuſmodi cæremoniam adhibitam ab illis interpretor; ut ipſo geſtu ſignificarent, ſe Deo commendare, & velut offerre eum, cui manus imponebant. Hoc miniſterium, quo tunc Apoſtoli fungebantur, ſi adhuc in Eccleſia maneret, manuum quoque impoſitionem oporteret ſervari: ſed ubi gratia illa conferri deſiit, quorſum pertinet manuum impoſitio... Qua igitur in parte hiſtriones iſti Apoſtolos ſe imitari dicent? Hoc agendum erat manuum impoſitione, ut evidens Spiritus Sancti virtus ſtatim ſe exereret. Id non efficiunt. Quid igitur pro ſe jactant manuum impoſitionem, quam Apoſtolis quidem in uſu fuiſſe legimus, ſed prorſus in alium finem?* Hæc Calvinus.

IX. Sed cui ſtomachum non moveat hujus homuncionis impudentia. Ubi cum illo agendum eſt, vult afferri Scripturam. Ubi Scriptura affertur, dicit, non eſſe ad rem. Impoſitionem manuum datam fuiſſe quidem Apoſtolis, quia viſibiliter Spiritus Sanctus dabatur; non vero pro quovis tempore, quia viſibilia ſigna ceſſarunt. At quo fundamento hoc dicit? Quia, inquit ego ſic *cogito*, ſic *interpretor*. Tuæ cogitationi, o Calvine, tuæ interpretationi ſtandum eſſe vis; & non Eccleſiæ Latinæ, & Græcæ praxi, quæ uſque ad tua tempora impoſitione manuum uſa eſt, ſtandum eſſe non vis? An in errore tot ſeculis fuit Eccleſia, & non potius tu impie deciperis? *Gratia illa* (inquit) viſibilis *conferri deſiit*. At numquid deſiit gratia inviſibilis? *Effundam*, ait Deus, *ſuper ſervos meos, & ancillas meas de ſpiritu meo. Vobis enim eſt repromiſſio, & filiis veſtris, & omnibus, qui longe ſunt, quoſcumque advocaverit Dominus Deus noſter.* Tu qui es, qui Dei promiſſiones pro omni tempore, ad ſola tempora Apoſtolorum audes reſtringere? Prædicationem quoque Evangelii fidem primorum Diſcipulorum, ſigna & prodigia tunc comitabantur: modo deſierunt, ut tu vis, qui omnia miracula, quæ ſuccedentibus ſeculis contigerunt, & adhuc contingunt, ficta, & illuſoria eſſe contendis. Numquid ergo ceſſare debuit prædicatio Evangelii, & fides in Chriſtum? Nequaquam dices: quia etſi ceſſarint viſibiles illi effectus, qui in Eccleſiæ exordiis manifeſtabant gratiam Spiritus Sancti; non tamen ceſſavit, nec ceſſat gratia inviſibilis. Cur ergo dicis, ceſſare debuiſſe impoſitionem manuum, quia ceſſarunt viſibilia dona? Tunc impoſitione manuum cum gratia inviſibili juſtificante conjungebantur gratiæ gratis datæ viſibiles in utilitatem aliorum; quia propagationi fidei tunc expediebant: poſtea fide propagata ceſſarunt viſibiles gratiæ, ſed gratia inviſibilis perſeverat. Nam Spiritus Sanctus, quem Apoſtolis promiſit, non pro certo tempore in Eccleſia manſurus erat, ſed ſemper juxta verbum Chriſti, Joann. 14. v. 17. *Ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiſcum in æternum .... apud vos manebit, & in vobis erit.* Porro Spiritus Sanctus in nobis manet per gratiam inviſibiliter juſtificantem.

X. Praxim hanc dandi Spiritus Sancti gratiam roborantem per impoſitionem manuum, ab Apoſtolis acceptam, perpetuo ſervavit Eccleſia tam Græca, quam Latina: quod oſtendunt ſequentia. Primo enim, ut ſupra dictum eſt de Novato, & Novatianis, qui ſacramentum Confirmationis, vel negabant, vel ſaltem in uſu non habebant; ſicut & Ariani, & Apollinariſtæ, cum ad Eccleſiam Catholicam veniebant ſacro Chriſmate inungebantur. Ita Concil. Laodicenum, *an.* 372. *Can.* 7. jubet, ut his, qui ex Novatianis, aut Photinianis &c. veniunt, *doceantur fidei Symbolum, & uncti ſancto Chriſmate, ſic myſteriis communicent ſacroſanctis.* Et Can. 48. *Oportet* (inquit) *baptizatos, poſt baptiſmum chriſmatis quoque cæleſtis, & regni Chriſti participes fieri.* Et Conc. Conſtantinopol. I. anno 381. Canon. 7. vult Novatianos, alioſque recipi: *Signat eos unctos ſancto Chriſmate.*

XI. Cyrillus Jeroſolymitanus, *Catecheſi 3. Myſtagogica*, quæ eſt de ſacro Chriſmate: *Vide* (inquit) *ne nudum, & vile ſuſpiceris unguentum hoc eſſe. Nam ſicut panis Euchariſtiæ poſt invocationem Sancti Spiritus nec eſt communis panis, ſed Corpus Chriſti: ita & ſanctum iſtud unguentum, non amplius nudum, neque, ſi quis ita appellare malit, commune unguentum eſt poſt invocationem, ſed Chriſti donarium, & Spiritus Sancti, præſentia divinitatis ejus, efficiens factum. Quod quidem ſymbolice fronti, aliiſque ſenſibus tuis illinitur. Ac dum unguento viſibili inungitur corpus, ſancto & vivifico Spiritu anima ſanctificatur.* Quibus nil clarius pro veritate ſacramenti Confirmationis. Primo: quia Cyrillus primam, & ſecundam catecheſim de Baptiſmo; quartam, & quintam de Euchariſtia inſtituit, & tertiam de Chriſmate, ſeu Confirmatione. Sicut ergo Baptiſmus, & Euchariſtia Cyrillo vera ſacramenta ſunt; ita & Chriſma, ſeu Confirmatio. Secundo: quia dicit, quod per Chriſma benedictum ſancto, & vivifico Spiritu anima ſanctificatur; quod eſt proprius ſacramenti effectus... Nota tamen: quod vere, & prudenter dixit Cyrillus, panem poſt invocationem eſſe Corpus Chriſti. Sed non dicit de Chriſmate, quod poſt invocationem ſit ipſe Spiritus Sanctus; ſed quod factum ſit *Chriſti donarium* ſanctificans animam: quo donario, anima digna fit, ut vere vocetur chriſtiana. Unde paulo poſt ſubdit; *Hoc ſancto Chriſmate digni habiti, vocamini Chriſtiani, veritatem quoque nominis hujus per generationem aſſequentes. Prius enim, quam vobis hæc gratia collata eſſet, eo nomine proprie digni non eratis; ſed, eo contendebatis, ut eſſetis Chriſtiani.*

XII. Accedit S. Joannes Chryſoſtomus, *in c. 8. Act. Apoſt.* ubi dicit: *Quare non acceperunt Spiritum Sanctum ii, qui baptizarentur? Vel forſan quia Philippus in hoc Apoſtolos brevi venturos honorabat; vel quod hoc donum non habebat, erat enim ex ſeptem illis: quod magis videtur dicendum ... Ideo baptizans Spiritum Sanctum non dabat: neque enim facultatem habebat; hoc enim donum ſolorum Apoſtolorum erat ... Nam virtutem quidam acceperant faciendi ſigna, non autem dandi aliis Spiritum Sanctum.* Ecce quomodo Chryſoſtomus diſtinguit virtutem faciendi ſigna, a virtute dandi Spiritum Sanctum (cujus oppoſitum putat Calvinus, ut vidimus) & ne dicatur; hoc donum datum Apoſtolis poſtea ceſſaſſe; ſubjungit, de uſu Eccleſiæ loquens: *Unde & præcipuos* (ſcilicet Epiſcopos) *& non alios videmus hoc facere.*

XIII. Hanc fuiſſe Eccleſiæ Græcæ ſententiam, & adhuc eſſe poſt Schiſma, teſtatur Jeremias Conſtantinop. Patriarcha, *in ſua Reſponſ. 1. cap.* 2. ubi Eccleſiæ Græcæ conſuetudinem referens, ait: *Mox is, qui baptizatus eſt, ſacro unguento ungendus eſt: Chriſma enim hoc ſigillum, & ſignum Chriſti eſt; noſque inde gratiam adepti in unguento, Chriſtiani appellamur. Ungens autem baptizatum Sacerdos, ſignaculum inquit donum Spiritus Sancti. Amen.* Hoc idem in Synodo Jeroſolymitana, *anno* 1672. ſanxit Eccleſia Græca, ubi *cap.* 5. Cyrillo Lucari Calviniſtæ anathema dixit, quod a ſacramentis excluderet Confirmationem. Tum, *cap.* 15. ubi probat Confirmationem eſſe ſacramentum.

XIV. Conſenſit ſemper Græcæ Latina Eccleſia: prætermiſſis autem Rom. Pontificibus Fabiano, Cornelio, Euſebio, & Melchiade (cujus tamen auctoritate utitur S. Thom. hic *q.* 72. *art.* 1.) quia eorum ſcripta, quæ apud nos extant, a modernis Criticis cenſentur ſuppoſititia. Conſentit Innocentius I. qui in *Epiſt. ad Decentium c.* 3. ex eo, quod in Actib. Apoſt. legitur, Petrum, & Joannem directos fuiſſe, ut jam baptizatis traderent Spiritum Sanctum; infert, quod *Presbyteris, dum baptizant, Chriſmate baptizatos ungere licet, ſed quod ab Epiſcopo fuerit conſecratum; non tamen frontem ex eodem oleo ſignare, quod ſolis debetur Epiſcopis, cum tradunt Spiritum Paracletum.* Quod ex eodem facto Petri, & Joannis infert etiam Cypr. *Epiſt. ad Jubajanum*, dicens: *Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Eccleſia baptizantur, per Præpoſitos Eccleſiæ offerantur; & per noſtram orationem, ac manus impoſitionem Spiritum Sanctum conſequantur, & ſignaculo Dominico conſummentur.* Hoc autem eſſe ſacramentum a Baptiſmo diſtinctum docet *Epiſt.* 72. ubi mentione prius facta Baptiſmi, & manuum impoſitionis, dicit: *Tunc demum plane ſanctificari, & filii Dei eſſe poſſunt, ſi ſacramento utroque naſcantur.*

Tertullianus etiam, *lib. de Reſurrect. carnis, cap.* 8. tria ſacramenta, eorumque effectus, nempe Baptiſmum, Confirmationem, & Euchariſtiam, quæ ſuo tempore ſimul conferebantur, paucis clare explicat, dicens: *Caro abluitur, ut anima emaculetur, caro ungitur, ut anima conſecretur* (in Baptiſmo) *caro ſignatur, ut & anima muniatur, caro manus impoſitione adumbratur, ut & anima ſpiritu illuminetur* (in Confirmatione) *caro Corpore, & Sanguine Chriſti veſcitur, ut & anima de Deo ſaginetur* (in Euchariſtia.

S. Ambroſius, lib. de iis, qui myſteriis initiantur, c. 7. *Signavit* (inquit) *te Deus Pater, confirmavit te Chriſtus Dominus, & dedit pignus ſpiritus in cordibus tuis.* Idem *l. 3. de Sac. c.* 2. & *l. 6. c.* 2. dicens: *In Baptiſmate autem quaſi ſpecialiter crucifigeris Chriſto. Deinde quaſi ſpecialiter, quando accipis ſpiritale ſignaculum.* Et lib. 1. de Spiritu Sancto c. 6. ait: *Sicut in Chriſto morimur, ut renaſcamur; ita etiam ſpiritu ſignamur, ut ſplendorem, atque imaginem ejus, & gratiam tenere poſſimus, quod eſt utique ſpirituale ſignaculum. Nam etſi ſpecie ſignemur in corpore, veritate tamen in corde ſignamur.* Ecce quam clare duo ſacramenta Baptiſmi, & Confirmationis diſtinguit.

S. Hieronymus, in dialogo *adv. Luciferianos*, oſtendit ex Acti-

Actibus Apoſtolorum derivatam eſſe conſuetudinem; ut baptizatis poſtea manus imponatur per Epiſcopum, & invocetur Spiritus Sanctus. Et quod etiamſi Scriptura non ſubeſſet, conſenſus totius Orbis in hac parte vim præcepti obtineret. Forte enim Luciferiani negabant, a ſolis Epiſcopis manus eſſe imponendas, volentes, hoc etiam Presbyteris conceſſum fuiſſe.

XV. Præ omnibus Calvinum ac Sectarios perſtringit S. Auguſtinus. Calvinus enim, ut ſupra vidimus, dicit, impoſitionem manuum Apoſtolis in uſu fuiſſe, ut per eam darentur dona linguarum &c. quibus ceſſantibus, ceſſare debuit manuum impoſitio. S. Auguſtinus dicit, non ob hoc ceſſaſſe per impoſitionem manuum Spiritum Sanctum dari. Ita Tract. 6. in 2. Epiſt. Joann. *Primis temporibus cadebat ſuper credentes Spiritus Sanctus, & loquebantur linguis, quas non didicerant . . . Signa erant tempori opportuna . . . Significatum eſt illud, & tranſiit. Numquid modo quibus imponitur manus, ut accipiant Spiritum Sanctum, hoc expectatur, ut linguis loquantur? Aut quando impoſuimus manum iſtis infantibus, attendit unuſquiſque veſtrum, utrum linguis loquerentur; & cum videret, eos linguis non loqui, ita perverſo corde aliquis veſtrum fuit, ut diceret, non acceperunt iſti Spiritum Sanctum: nam ſi accepiſſent, linguis loquerentur, quemadmodum tunc factum eſt?* Non ergo ceſſare debuit in Eccleſia impoſitio manuum, quamvis ceſſaverit per eam dari dona viſibilia: nec quamvis hæc ceſſaverint, propterea ceſſarit dari Spiritum Sanctum per eam. Rurſus ſi impoſitio manuum dabatur etiam infantibus; non ergo erat quædam catecheſis, ut ſomniatur Calvinus, *lib. 4. Inſt. cap. 19.* §. 4. dicens: *Quando fidelium filii, qui infantes baptizati fuerant, poſtea ineunte adoleſcentia ab Epiſcopo examinati de fide, benedictionem ab Epiſcopo accipiebant, ita ut manuum impoſitio, ſimpliciter loco benedictionis fieret.*

Inſuper idem Auguſt. cum *l. 2. contra litteras Petiliani*, *c.* 104. ait: *In hoc unguento ſacramentum Chriſmatis vultis interpretari; quod quidem in genere viſibilium ſignaculorum ſacroſanctum eſt, ſicut ipſe Baptiſmus, ſed poteſt eſſe in hominibus peſſimis.* Nonne impoſturæ damnat Calvinum citato loco §. 5. dicentem: *Quod poſterior ætas fictitiam Confirmationem pro Dei ſacramento poſuerit?* Audiat ergo Auguſtinum ſic poſt multa dicentem: *Diſcerne ergo viſibile ſanctum Sacramentum, quod eſſe, & in bonis, & in malis poteſt . . . ab inviſibili unctione charitatis, quæ propria bonorum eſt.* Vides ergo quam turpiter a perpetua totius Eccleſiæ conſenſione aberrent Heterodoxi, a numero ſacramentorum ſacramentum Chriſmatis, ſeu Confirmationis expungentes.

XVI. Ex his omnibus definiri poteſt Confirmatio, quod ſit: *Sacramentum novæ Legis, quo baptizatis, propter gratiam ſanctificantem, datur jus ad auxilia ſpecialia, quæ neceſſaria ſunt, ut quis firmiter credat, & fidem publice confiteatur.* Quæ definitio explicatur. Quod enim ſit ſacramentum novæ Legis, patet ex dictis; & clarius apparebit infra, cum de ejus auctore Chriſto ſermo erit. Quod conferat gratiam ſanctificantem, conſtat ex dictis, *Tract. de Sacrament. in genere*, ubi omnia novæ Legis ſacramenta gratiam conferre oſtendimus. Quod præter hanc conferat jus ad ſpecialia auxilia &c. colligitur; quia hoc ſacramento Neophyti muniuntur, ut in eis fides in Baptiſmo ſuſcepta firmetur. Ut enim docet S. Th. *3. p. qu. 72. art.* 1. ſicut præter generationem, qua quis accipit vitam corporalem, eſt motus augmenti, quo aliquis perducitur ad perfectam ætatem: ſic & vitam ſpiritualem, quam homo accipit per Baptiſmum, qui eſt Spiritualis regeneratio, in Confirmatione homo accipit quaſi quamdam perfectam ætatem ſpiritualis vitæ.

§. III.

Acatholicorum Fundamenta.

XVII. PRimo objiciunt. Apoſtoli per impoſitionem manuum non dederunt gratiam juſtificantem, ſed ſolum gratias gratis datas, puta, donum linguarum, aut miraculorum; ergo ex hoc non evincitur, impoſitionem manuum eſſe ſacramentum: cum hoc detur ad gratiam juſtificantem conferendam.

XVIII. Reſpondeo, neg. ant. cujus oppoſitum probatur primo: quia impoſitione manuum Apoſtolorum dabatur Spiritus Sanctus: hic autem non dicitur dari ei, cui ſolum dantur gratiæ gratis datæ; cum hæc dari poſſint etiam peccatoribus, in quibus certe Spiritus Sanctus non eſt, cum data fuerit prophetia etiam Balaam, & Caiphæ. Secundo: quia donum Spiritus Sancti, quod Apoſtoli acceperunt in die Pentecoſtes, reddidit eos in fidei confeſſione robuſtiores, cum antea timidi eſſent: per ſolum autem donum gratis datum ſine gratia juſtificante aliquis non fit robuſtior in fidei confeſſione. Tertio: quia id dabatur per impoſitionem manuum, quod Chriſtus promiſerat Apoſtolis, & omnibus fidelibus. *Joann. 14. verſ. 16. & 17.* hoc autem erat gratia apud illos in æternum manſura, quod de gratiis gratis datis non verificatur. Quarto: quia per impoſitionem manuum dabatur Spiritus Sanctus promiſcue omnibus: gratiæ autem gratis datæ non dabantur omnibus. Unde Paulus 1. *Cor. v. 39.* ait: *Numquid omnes habent gratiam curationum? Numquid omnes linguis loquuntur?*

XIX. Secundo objiciunt. Apoſtoli per impoſitionem manuum dabant gratias gratis datas, ut dictum eſt: ſed nunc per impoſitionem manuum non datur talis effectus; ergo non habemus impoſitionem manuum, quam habuerunt Apoſtoli.

Reſpondeo, quod ut ſupradictum eſt, *num.* 15. ex S. Auguſtino, per impoſitionem manuum tempore Apoſtolorum duo dabantur. Unum inviſibiliter: & hæc erat gratia juſtificans, & corroborativa fidei. Alterum viſibiliter, & hoc erant gratiæ gratis datæ. Prius per impoſitionem manuum adhuc perſeverat: poſterius, quia datum ſolum pro illo tempore, ceſſavit. Neque hinc ſequitur, non eſſe modo eamdem impoſitionem manuum quæ tunc erat. Sicut fidem primorum credentium gratia miraculorum comitabatur, quæ fidem credentium modo non comitatur; nec tamen ſequitur non eſſe eamdem fidem modo, ac tunc. Et ratio eſt, quia, ut dicit S. Auguſt. *l. 3. de Bapt. c. 16.* tunc Eccleſiæ adhuc rudi in fide, & dilatandæ miracula neceſſaria erant, quæ jam edoctæ, & dilatatæ neceſſaria non ſunt.

XX. Objiciunt tertio. Apoſtoli conferebant Spiritum Sanctum ſine unctione, ſola impoſitione manuum: nos autem e contra facimus per unctionem Chriſmatis ſine impoſitione manus; ergo &c.

Reſpondeo primo, falſum eſſe, nos id facere ſine impoſitione manus: ut enim Pontificale Romanum præſcribit, Epiſcopus bis imponit manum confirmando: ſemel cum ſuper eum manus extendit, & orat; & iterum cum ſignat eum in fronte, & ungit. Ipſa namque unctio, & ſignatio, cum manu fiat, recte manus impoſitio dicitur. Sic Chriſtus, *Marth.* 2. *v.* 32. rogatus, ut homini ſurdo, & muto imponeret manum, miſit digitos in auriculas ejus, & tetigit linguam ejus.

Reſpondeo ſecundo cum S. Th. *3. p. q. 72. art. 2. ad* 1. quod *Ad impoſitionem manus Apoſtolorum, & etiam ad eorum prædicationem deſcendebat plenitudo Spiritus Sancti ſuper fideles ſub viſibilibus ſignis, ſicut & a principio deſcenderat ſuper Apoſtolos. Unde Petrus dicit, Actor.* 11. Cum cœpiſſem loqui, cecidit Spiritus Sanctus ſuper eos, ſicut & in nos in initio. *Et ideo non erat neceſſaria ſenſibilis materia ſacramentalis, ubi ſenſibilia ſigna miraculoſe exhibebantur divinitus. Utebantur tamen Apoſtoli communiter Chriſmate in exhibitione ſacramenti, quando hujuſmodi viſibilia ſigna non exhibebantur. Dicit enim Dionyſius, 4. cap. Eccleſ. Hierarch.* Eſt quædam perfectiva operatio, quam Duces noſtri (*ideſt Apoſtoli*) Chriſmatis hoſtiam nominant. —— Nec obſtat quod de hoc in Scriptura nihil legatur. Nam, ut ait Auguſtinus, *l. de fide & operibus, cap. 9.* cum Scriptura affirmat aliquid factum eſſe circa Baptiſmum, debemus intelligere cætera non fuiſſe omiſſa, quæ ad eumdem Baptiſmum ſpectant. Cum ergo ſcriptura dicat, Apoſtolos dediſſe Spiritum Sanctum per manuum impoſitionem, intelligere debes, unctionem Chriſmatis eos adhibuiſſe: maxime quia eorum ſucceſſores in Eccleſia Chriſmatis unctionem facere cœperunt, ut dictum eſt.

DUBIUM II.

Quænam ſit Confirmationis Materia.

§. I.

Errores circa hoc, & Opiniones.

I. HÆretici, contra quos agimus, non ſolum veritatem ſacramenti Confirmationis impugnarunt, ſed & ejus materiam irriſionibus, & dicteriis laceſſerunt. Lutherus, *l. de capt. Babyl.* Theologos ſubſannat, quod manuum impoſitionem Confirmationis materiam conſtituant: *Mirum eſt* (inquit) *quod in mentem illis venerit, ut ſacramentum Confirmationis fecerint ex impoſitione manuum . . . . Cur non ex ſacramento panis etiam confirmationem fecerunt, quando ſcriptum eſt actorum 9.* Et cum accepiſſet cibum confortatus eſt. *Et Pſ.* 164. Panis cor hominis confirmet, *ut ſic confirmatio tria complectatur ſacramenta, Panem, Ordinem, & ipſam Confirmationem?* Sed quis inſaniam hanc non derideat?

II. Calvinus item, *l. 4. Inſt. c. 19. §. 7.* dicit, noſtram Confirmationem nihil ſimile habere cum impoſitione manuum Apoſtolorum: *Unde* (inquit) *oleum quod vocant ſalutis? Quis eos in oleo ſalutem quærere docuit? Qui vim roborandi illi attribuere . . . Quia oleum vocant oleum ſalutis, ſalutem quæ in Chriſto eſt, abjurant, Chriſtum abnegant, partem in Regno Dei non habent.* Hæc ille. Qui ſi hac ratione Chriſma abjicit a Confirmatione, poterit etiam aquam a Baptiſmate, & panem ab Euchariſtia rejicere; ne videatur in aqua, & in pane ſalutem ponere, & non in Chriſto.

III. Ex Catholicis vero Theologis aliqui docent, ſolam impoſitionem manuum eſſe Confirmationis materiam eſſentialem; chriſmationem vero pertinere potius ad Baptiſmum, ideoque a ſimplici Presbytero peragi poſſe.

Alii cum S. Th. *3. p. q. 72. art.* 2. docent, unctionem Chriſmatis eſſe materiam eſſentialem: ita ut Chriſma ſit materia remota, unctio vero ſit materia proxima. Nec obſtat, inquiunt, Apoſtolos impoſitione manuum, non chriſmatione uſos fuiſſe. Nam, ut ſupra ex S. Thoma, *ad* 1. dictum eſt, vel id fecerunt ex ſpeciali diſpenſatione, quando nimirum pro materia ſacramentali ſtabat viſibilis S. Spiritus ſuper confirmatos adventus; vel aliquando etiam extra hos caſus Chriſma adhibuerunt.

IV. Alii ſequentes doctrinam apud multos probabilem, nimirum, Chriſtum aliquorum ſacramentorum materias determinaſſe tantum in genere, non in ſpecie atoma, id dicunt feciſſe Chriſtum in hoc ſacramento, relinquendo Eccleſiæ judicio pro locorum, ac temporum varietate aſſumere pro materia Confirmationis, ſive nudam manuum impoſitionem, ſive impoſitionem cum Chriſmate.

Alii tandem utramque, nimirum, impoſitionem manuum, & unctionem pro materia adæquata conſtituunt; ita ut ex utraque vis & efficacia hujus ſacramenti procedat.

§. II.

Reſolutio Dubii.

V. DIco. Materia adæquata Confirmationis ex impoſitione manuum, & chriſmate conſtituitur. Hanc eligo, quia omnes præfatas opiniones conciliare videtur. In primis enim impoſitionem manuum fuiſſe ſemper partem eſſentialem Confirmationis, probatur primo. Ex ſcrip. act. 8. v. 17. *Tunc* (inquit Lucas) *imponebant manus ſuper illos, & accipiebant Spiritum Sanctum.* Et c. 19. v. 5. *His auditis, baptizati ſunt in nomine Domini Jeſu; & cum impoſuiſſet illis manus Paulus, venit Spiritus Sanctus ſuper eos.* Si enim hæc manuum impoſitio facta ab Apoſtolis non fuit Confirmationis ſacramentum; non poterit ex Scriptura probari, eos aliquando hoc Sacramentum contuliſſe. Nullibi enim ſacræ paginæ teſtantur, Apoſtolos alio ritu, quam impoſitione manuum Neophytis dediſſe Spiritum Sanctum; ac proinde confirmationis veritas ex Scriptura contra hæreticos probari non poterit.

Proinde eam manuum impoſitionem ab Apoſtolis datam, de Confirmationis ſacramento interpretati ſunt Patres. Cyprianus Epiſt. 73. *Tantummodo* (inquit) *quod deerat, id a Petro, & Joanne factum eſt; ut oratione pro eis habita, & manu impoſita, invocaretur, & infunderetur ſuper eos Spiritus Sanctus. Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui in Eccleſia baptizantur, Præpoſitis Eccleſiæ offerantur; & per noſtram orationem, cum manus impoſitione Spiritum Sanctum conſequantur, ac ſignaculo Dominico conſummentur.* Chryſoſtomus *in Actorum c.* 8. aſſerit; *Hoc nunc facere Epiſcopos, quod Apoſtoli manuum impoſitione & oratione ſuper Neophytos faciebant.* Et Auguſtinus, *l.* 15. *de Trinit. cap.* 26. eodem ſenſu ſumens manuum impoſitionem, quæ *Act.* 8. legitur, ait: *Neque enim aliquis Diſcipulorum ejus dedit Spiritum Sanctum: orabant quippe, ut veniret in eos, quibus manum imponebant, non ipſi eum dabant. Quem morem in ſuis Præpoſitis etiam nunc ſervat Eccleſia.*

Hoc nomine per multa ſecula expreſſerunt Confirmationem Patres, tum Latini, cum Græci. Ex Latinis Tertullianus, *l. de Bapt. cap.* 7. ait: *Dehinc manus imponitur* (egreſſis de lavacro) *per benedictionem advocans, & invitans Spiritum Sanctum.* Et lib. de Reſurr. carn. cap. 6. *Caro* (baptizati) *manus impoſitione adumbratur, ut & anima ſpiritu illuminetur.* S. Hieronymus Dialog. adv. Luciferianos: *Hæc eſt* (inquit) *conſuetudo Eccleſiæ, ut ad eos, qui in minoribus urbibus per Presbyteros, & Diaconos baptizati ſunt, Epiſcopus ad invocationem Spiritus Sancti manum impoſiturus excurrat:* Hilarius Arelat. Homil. de Pentec. *Quod nunc* (inquit) *in confirmandis Neophytis manus impoſitio tribuit ſingulis; hoc tunc Spiritus Sancti deſcenſio in credentium populo donavit univerſis* —— Ex Græcis vero, præter Chryſoſtomum jam laudatum, ſtat Firmilianus in ſua ad Cyprianum Epiſtola, & ulterius Orientalia Concilia dubio præcedente allata, quæ ſtatuunt, ut Novatiani, aliique hæretici, qui hoc ſacramentum deſpiciebant, vel omittebant, venientes ad Eccleſiam Catholicam manuum impoſitione reciperentur.

VI. Quod vero etiam Chriſmatis unctio ſit pars eſſentialis hujus ſacramenti, probat Eccleſiæ Orientalis antiquus ritus; quæ ſuos Neophytos Chriſmatis unctione ſemper confirmavit, & docuit, ea unctione Spiritum Sanctum dari ad robur, & Chriſtiani hominis perfectionem: adeo ut Græci recentiores in ſua Confirmatione ſola unctione contenti, videantur, quaſi manus impoſitionem omiſiſſe, ut dicemus. Prob. ex Concilio Laodiceno, *c.* 48. ſtatuente, quod *Oportet eos, qui illuminantur, poſt Baptiſmum inungi ſupercæleſti Chriſmate, & eſſe regni participes.* Qui Canon cum latus ſit contra Novatianos, qui ſuos Confirmatione non perficiebant; patet, quod de Chriſmate Confirmationis loquitur. Id confirmant S. Cyrillus Jeroſolym. *Catecheſi 3. Myſt.* Dub. præcedente relatus. Theodoretus, *l. 4. in Cantica* dicens: *Reminiſcere ſacræ Myſtagogiæ, in qua qui initiantur, poſt tyranni abnegationem, & regis confeſſionem* (in Baptiſmate) *velut ſigillum quoddam regium ſuſcipiunt ſpiritalis unguenti Chriſma, recipientes gratiam inviſibilem Sanctiſſimi Spiritus unguento tamquam in typo.* Cyrillus etiam Alexand. *Comment. in Joel*, oleo confirmatio eamdem vim tribuit, quam aquæ baptiſmali, & pani Euchariſtico. Ad illa enim verba: *Et replebuntur areæ tritico, & redundabunt torcularia vino, & oleo,* hæc habet: *Sciendum præterea, etiam ſecundum myſticum eventum promiſſionem veram eſſe. Data eſt nobis, ceu pluvia, aqua vivens ſacri Baptiſmatis, & tamquam in frumento panis vivus, & tamquam in vino ſanguis. Acceſſit item uſus olei, qui per ſacrum Baptiſma in Chriſto juſtificatis ad conſummationem confert.* Id fatentur antiqua, & hodierna Græcorum Euchologia, ut de hoc dubitandi locus non ſit.

Uſum quoque Chriſmatis in Confirmatione apud Latinos fuiſſe ſemper, teſtatur Tertullianus, qui l. de Bapt. cap. 7. *Exinde* (inquit) *egreſſi de lavacro perungimur benedicta unctione ... ſic, & in nobis carnaliter currit unctio, ſed ſpiritualiter proficit: quomodo & ipſius Baptiſmi carnalis actus, quia in aqua mergimur, ſpiritalis effectus, quia delictis liberamur.* Cyprianus, Epiſt. 70. ad Januarium, ait: *Ungi quoque neceſſe eſt eum, qui baptizatus ſit; ut accepto Chriſmate, ideſt unctione, eſſe unctus Dei, & habere in ſe gratiam Chriſti poſſit.* Si ergo unctio ſpiritualiter proficit quomodo Baptiſmus, gratiam Chriſti confert, pars eſſentialis eſt hujus ſacramenti. Suum quoque præſtat ſuffragium Optatus, *l. 7. Schiſ. Donat. cap.* Ubi reprehendens Macarium quemdam Epiſcopum, quod in Confirmatione Chriſmationem omiſiſſet, ait: *Oleum enim ſimplex eſt ... confectum jam Chriſma vocatur, in quo eſt ſuavitas, quæ cutem conſcientiæ mollit, excluſa duritia peccatorum, quæ animum innovat lenem, quæ ſedem Spiritui Sancto parat &c.* Conſentit S. Ambroſius *l. de his, qui Myſteriis &c. c. 6.* Et S. Auguſtinus, *l. 2. contra litt. Petiliani c.* 404. dicens: *In hoc unguento ſacramentum Chriſmatis vultis interpretari, quod quidem in genere viſibilium ſignaculorum ſacroſanctum eſt, ſicut ipſe Baptiſmus.*

Merito itaque Conc. Florentinum, in Decreto pro Armenis, pro materia Confirmationis ſtatuit Chriſma: & Trident. *Seſſ. 7. de Confirm. c.* 2. anathema dicit ei, qui dixerit: *Injurioſos eſſe Spiritui Sancto, qui ſacro Confirmationis Chriſmati virtutem aliquam tribuunt* cui ſubſcribunt Theologi præeunte S. Th. *3. p. q. 72. art.* 2. quem tamen non excludere impoſitionem manus infra oſtendemus.

§. III.

Solutio Objectionum contra Primam Partem.

VII. PRimo objicitur. Valet ſacramentum Confirmationis in Eccleſia Orientali collatum. Eccleſia enim Romana Græcos in ſua communione etiam ſchiſmatica confirmatos, cum ad unitatem redierunt, nuſquam alio Confirmationis ſignaculo muniri juſſit; neque cum eos in ſuum admiſit ſinum ſacris initiavit Ordinibus, quod tamen non omiſiſſet, ſi recepta in ſchiſmate Confirmatio ei rata non fuiſſet; cum ex ſacris Canonibus Confirmatio Ordinationi, & ipſi etiam clericali Tonſuræ præmitti debeat. Immo Catholici Doctores agentes contra Lutheranos, & Calviniſtas illis objiciunt ſummum conſenſum Græcorum etiam ſchiſmaticorum cum Eccleſia Latina in ſeptenario numero ſacramentorum; nec de materia, aut forma eorumdem in Concilio Florentino unquam a Latinis mota fuit lis. At ſi impoſitio manuum eſſet eſſentialis, etiam inadæquata, materia Confirmationis; hoc ſacramentum a Græcis collatum non valeret. Nam dum illud diſpenſant Neophytis, manus non imponunt, ut apparet ex antiquiſſimis, ac modernis eorum Euchologiis. In eis enim tantum habetur: *Hac recitata oratione* (qua in confirmandum Sancti Spiritus gratia invocatur (*ungit*) Sacerdos *baptizatum ſancto unguento, ſignum crucis faciens in fronte, oculis, naribus &c.* ergo manuum impoſitio, cum non ſit communis omnibus Eccleſiis, non eſt materia eſſentialis &c.

VIII. Huic argumento occurri poteſt reſpondendo, quod ut diximus, *Tract. de Sacram. Q. 2. Dub.* 2. §. 2. Chriſtum pro hoc ſacramento non determinaſſe materiam in ſpecie, ſed ſolum in genere: nimirum, vel manuum impoſitionem, vel unctionem Chriſmate, relinquens utrumlibet arbitrio Eccleſiæ. Unde fit, quod licet Eccleſia Græca utatur unctione, & non manus impoſitione, Latina vero utraque; tamen apud utramque idem eſt Confirmationis ſacramentum. Quia tamen hac in re hujuſmodi effugio non indigemus,

IX. Reſpondeo ſecundo, neg. min. Falſum enim eſt impoſitionem manus a Græcis in Confirmatione fuiſſe omiſſam, & modo omitti. Non fuiſſe antiquitus omiſſam colligitur; tum ex Firmiliano, *Epiſt. ad Cyprianum*, ubi aſſerit, quod ſicut Paulus manum impoſuit, ut acciperent Spiritum Sanctum; ſic ſuo tempore in Neophytis confirmandis Epiſcopi manus impoſitione utebantur. *Qui* (inquit) *præſident majores natu, qui & baptizandi, & manum imponendi, & ordinandi poſſident poteſtatem.* Tum ex antiquis Conciliis Orientalibus, quibus præſcribitur, ut redeuntibus ab hæreſi, in qua Confirmatio negligebatur, manus imponantur. Conſtat etiam ex Euchologiis antiquis, uno Gallico, altero Barberino, ab octingentis annis conſcriptis, quibus deſcribitur ritus, quo redeuntes ad unitatem ex hæreſi Novatiana, Macedoniana &c. recipi deberent. Ibi enim dicitur: *Poſtea Sacerdos manum imponens ſuper caput converſi inclinati hanc fundit orationem ..... poſt hæc ungit eum unguento, ſicut Neophytos.* Ubi patet, manus impoſitione recitatam fuiſſe ſuper confirmandum orationem; deinde altera actione unctum fuiſſe ſacro Chriſmate. Oratio autem ſuper confirmandum recte manus impoſitio dici poteſt: teſte enim Auguſt. *l.* 15. *de Trinit. cap.* 26. Apoſtoli *Orabant ut* (Spiritus Sanctus) *veniret ſuper eos, quibus manus imponebant.* Quod ſi modo Græci non ſeparant orationem, ſeu impoſitionem manus ab unctione, hinc non ſequitur, quod manus impoſitionem omittant; ſed quod ex duabus actionibus diſtinctis unam fecerint.

X. Secundo objicitur. Innocentius III. cap. *cum veniſſet*, de ſacra unctione ſcribit: *Per frontis Chriſmationem deſignari manus impoſitionem Apoſtolorum.* Cui concordat Eugenii IV. ſententia, in decreto pro inſtructione Armenorum dicentis: *Loco manus impoſitionis, per quam Apoſtoli dabant Spiritum Sanctum, in Eccleſia dari Confirmationem*, ideſt chriſmationem. Quaſi dicat: loco impoſitionis manuum, per quam Apoſtoli, & antiqui Patres Confirmationis ſacramentum conferebant, a multis ſeculis ſucceſſit Chriſmatio, per quam idem ſacramentum diſpenſatur.

Addo: quod in Rituali Romano nulla fit manuum impoſitionis mentio, ſed ſolum hoc legitur: *Tunc extenſis verſus confirmandos manibus.* Extenſio autem, & impoſitio manuum duo ſunt omnino diverſa: iſta enim contactum dicit, illa nullum includit.

XI. Reſpondeo, eamdem eſſe Innocentii, & Eugenii mentem, nempe, loqui tantum de nomine: unde ſenſus decreti utriuſque, hic eſt: ſacramentum, quod tempore Apoſtolorum vocabatur impoſitio manuum, ſucceſſu temporis relative ad effectum, quem operatur, dictum eſt Confirmatio. Unde in Decreto Eugenii non dicitur, quod impoſitioni manuum ſucceſſerit *unctio*, ſeu *Chriſmatio*, ſed *Confirmatio*.

Ad

Ad id, quod additur, nego min. His enim terminis *Extenſis verſus confirmandos manibus*; ſeu ut in Gregorii Sacramentario legitur, *levata manu*, idem redditur, ac ſi diceretur, *Impoſitis ſuper confirmandos manibus*. Iis namque tribus formulis, idem ritus deſignatur, nempe, oratio, quam quis fundit pro eo, quem manu indicat. *Quid eſt enim aliud manus impoſitio* (ait Auguſt. l. 3. de Bapt. cap. 16.) *quam oratio ſuper hominem?*

XII. Tertio objicitur S. Th. *3. p. q. 72. art. 2.* ubi docet, materiam hujus ſacramenti eſſe Chriſma; impoſitionem autem manuum (ait ibi *ad* 1.) adhibitam fuiſſe ab Apoſtolis tunc ſolum, quando viſibiliter dabatur Spiritus Sanctus; tunc enim non erat neceſſaria materia ſacramentalis; ergo impoſitio manuum non eſt materia hujus ſacramenti, ſed ſolum Chriſma.

XIII. Reſpondeo, S. Thomam ibi velle, Chriſma eſſe materiam hujus ſacramenti non adæquatam, & totalem, ſed inadæquatam viſibiliter expreſſivam effectus, quem Spiritus Sanctus donat in hoc ſacramento inviſibiliter; quæ non erat neceſſaria, quando ſenſibilia ſigna miraculorum exterius exhibebantur divinitus. Unde mens D. Th. eſt, quod cum viſibilibus ſignis dabatur ab Apoſtolis Spiritus Sanctus, ſola impoſitione manuum hoc ſacramentum conferebatur. Cum vero ceſſarunt ſigna, Apoſtoli ipſi, & impoſitione manuum, & Chriſmate utebantur. Porro impoſitionem manuum adhuc partem eſſe hujus ſacramenti, infra *q.* 84. docet: quod *Impoſitio manuum in ſacramentis Eccleſiæ fit ad deſignandum aliquem copioſum gratiæ effectum, quo illi, quibus manus imponuntur quodammodo continuantur Miniſtris, in quibus copia gratiæ eſſe debet. Et ideo manus impoſitio, fit in ſacramento Confirmationis, in quo confertur plenitudo Spiritus Sancti, & in ſacramento Ordinis, in quo confertur quadam excellentia poteſtatis.*

XIV. Quæres: Cum in Confirmatione Epiſcopus bis manum imponat Neophyto: ſemel quidem cum extenſis verſus eum manibus orationem fundit, qua invocat Spiritum Sanctum ad robur; iterum autem, cum ejus frontem Chriſmate ungit: quænam ex his duabus impoſitionibus ponenda eſt pro materia inadæquata Confirmationis?

Reſpondeo, probabilius eſſe, quod impoſitio manuum conſtituens materiam inadæquatam Confirmationis ſit ea, quæ diſtinguitur a contactu, quo Epiſcopus Neophytum oleo inungit. Ratio eſt. Quia veteres, Tertullianus, Cyprianus, Ordo Romanus, hodiernum Pontificale deſcribunt impoſitionem manus, qua datur Spiritus Sanctus, tamquam ritum diſtinctum a Chriſmatione. Tertullianus enim, *lib. de Bapt. c.* 8. utrumque ſejungit dicens: *Caro ungitur ut anima conſecretur, caro ſignatur, ut & anima muniatur: caro manus impoſitione adumbratur, ut & anima ſpiritu illuminetur.* Cyprianus, Ep. 72. ad Jubajanum: *Nam quoque* (inquit) *apud nos geritur; ut qui in Eccleſia baptizantur, Præpoſitis Eccleſiæ offerantur, & per noſtram orationem, ac manus impoſitionem Spiritum Sanctum conſequantur, & ſignaculo Dominico conſummentur.* Signaculum autem illud eſt ſacrum Chriſma, quod ibi diſtinguit ab impoſitione manuum.

Hoc idem docet Alcuinus, c. de Sabbato Paſchæ, ex more Romano, his verbis: *Dat Pontifex ſuper eos orationem impoſita ſcilicet manu ſuper capita eorum ... finita oratione facit crucem de Chriſmate cum pollice in ſingulorum frontibus.* Accedit Rabanus Maurus, *l. de Inſt. Cler.* Et tandem confirmat S. Gregorius, in ſuo Sacramentario ubi de Epiſcopo confirmante ſcribit: *Et levata manu ſupra capita eorum ... Pontifex tincto pollice in Chriſmate facit crucem in fronte unius, ſimiliter per omnes ſingillatim.*

XV. Nec dicas. Ab octavo ſeculo pleroſque Scriptores impoſitionem manuum per unctionem deſignare, ut Bedam, in *Pſal.* 26. Amalarium, Haymonem, Rupertum, *lib.* 5. *de Divinis Officiis*, *c.* 16. Hugonem a Sancto Victore, *lib.* 2. *p.* 15. & Innocentium III. ſupra relatum —— Quod ex Scriptura videtur confirmari: ubi tangere, benedicere, manus imponere pro ſynonimis uſurpantur. Rogatus enim Chriſtus, *Matth.* 9. ut imponat manus ſuper filiam; ibidem, *v.* 25. narratur, quod *Tenuit manus ejus, & ſurrexit puella.*

Reſpondeo enim, fruſtra adhiberi teſtimonia octavi ſeculi, cum certo certius ſit, illis temporibus impoſitionem manuum fuiſſe ab unctione diſtinctam, ut nuper oſtendi, & ex ordine Romano, ubi ſic legitur: *Pontifex veniens ad infantes elevata, & impoſita manu ſuper capita eorum, dicit orationem ſuper eos; deinde oratione expleta: tincto pollice in Chriſmate facit crucem in frontibus ſingulorum, ita dicendo: Confirmo te.* Cum ergo memorati Scriptores ajunt, per manus impoſitionem baptizatos conſignari; nomine impoſitionis ſumunt integrum Confirmationis ritum, quaſi a præcipua parte illud ſacramentum denominantes.

Ad locum ex Scriptura allatum dico, non evinci, impoſitionem manus idem eſſe, ac contactum. Nam verum quidem eſt, Jairum Principem rogaſſe Chriſtum, ut imponeret manum ſuper filiam: ſed Chriſtus æquum non duxit, filiam eodem modo ſanare. Sic, *Marci* 7. *v.* 32. adducunt ei ſurdum & mutum, & rogant, ut imponat manum ſuper illum: & tamen Chriſtus *Miſit digitos ſuos in auriculas ejus, & expuens tetigit linguam ejus.*

XVI. Quæres ulterius: An utriuſque manus impoſitio requiratur, ut ſacramentum Confirmationis valeat?

Reſpondeo, ſatis eſſe, ut altera imponatur. Tertullianus enim, loco relato, numero ſingulari loquitur, dicens: *Dehinc manus imponitur.* Cyprianus, Epiſt. 73. ad Jubajanum; *Id* (inquit) *a Petro, & Joanne factum eſt, ut oratione pro eis habita, & manu impoſita &c.* S. Hieronymus, Dialog. adv. Luciferianos: *Epiſcopus, ſi impouit manum &c.* & S. Gregorius in Sacrament. *Levata manu ſuper capita eorum.* Quod ſi Scriptores alii numerum pluralem adhibent; & ideo hoc eſt, quia ordinarie utraque manus imponitur.

XVII. Si quæras tandem: Cur Chriſtus manuum impoſitione Confirmationem conferri voluerit?

Reſpondeo ex S. Thom. *3. p. q.* 84. *art.* 4. ſupra num. 13. citato, hoc ideo Chriſtum voluiſſe, ut deſignaretur copioſus gratiæ effectus, qui hoc ſacramento tribuitur; nempe, deſcenſus Spiritus Sancti in robur adverſus Dei, & fidei hoſtes. Vel, ut indicaretur, eo ſacramento baptizatos perfecte Deo voveri, ſecundum illud Auguſt. Epiſt. 149. alias 59. ad Paulinum, cap. 2. *Tunc enim Antiſtites, velut advocati, ſuſceptos ſuos per manus impoſitionem miſericordiſſime offerunt poteſtati.*

§. IV.

Objectiones contra Secundam Partem.

XVIII. OBjicies primo pro Sirmondo, & aliis volentibus, ſolam impoſitionem manuum eſſe materiam Confirmationis; Scriptura, dum meminit hujus ſacramenti, ſub nomine impoſitionis manuum ſemper illud proponit, nunquam vero ſub nomine Chriſmationis; ut legitur, *Actor.* 8. *v.* 17. & *cap.* 19. *v.* 6. ergo ſola impoſitio manuum eſt materia Confirmationis.

XIX. Reſpondeo, neg. conſ. Nam quamvis Scriptura ſolius impoſitionis manuum in Confirmatione meminerit, Chriſmationem tamen non excludit; unde ex illius ſilentio nihil contra unctionis uſum concludi poteſt. Immo Concilia, & Patres Apoſtolorum ævo viciniores, quamvis ſolo impoſitionis manuum nomine uſi fuerint; hoc nomine Chriſmationem etiam intellexerunt, teſte Theodoreto, *lib. 3. Hæret. fabul.* qui exponens *Canon.* 8. Concilii Nicæni I. & *Can.* 7. Conſtantinopolitani I. de Novatianis ad Eccleſiam redeuntibus, ait: *Iis, qui ab ipſis tinguntur, ſacrum Chriſma non præbent; quocirca eos etiam, qui ex hac hæreſi corpori Eccleſiæ conjunguntur, laudatiſſimi Patres ungi juſſerunt.* Et Concilium Arelatenſe II. *Can.* 17. explicans *Canonem* 8. Concilii Arelat. I. ait; *Cum Chriſmate, & manus impoſitione in Eccleſia recipi ſufficit.* Et Tertullianus, Cyprianus, Auguſtinus, ex quibus ſupra oſtendimus manus impoſitionem eſſe Confirmationi eſſentialem, Chriſmatis quoque mentionem faciunt.

Rationem autem, cur Scriptura unctionis Chriſmate non meminerit, ſed ſolius impoſitionis manuum, dedimus ſupra ex S. Th. *3. p. q. 72. art. 2. ad* 1. Quia nimirum, cum loquatur de Confirmatione, in qua viſibiliter in ſuis donis deſcendebat Spiritus Sanctus; non oportuit Chriſmationem indicare; quæ ſolum ſignificat inviſibilem ejuſdem Spiritus in ſacramentis deſcenſum: *Utebantur tamen Apoſtoli communiter Chriſmate in exhibitione ſacramenti, quando hujuſmodi viſibilia ſigna non exhibebantur. Dicit enim Dionyſ. 4. cap. Eccleſ. Hierarch.* eſt quædam perfectiva operatio, quam Duces noſtri (*ideſt Apoſtoli*) Chriſmatis hoſtiam nominant. Hæc S. Thomas. Cum enim Chriſmatio initium a nullo Concilio accepiſſe legatur, ſemperque in utraque Eccleſia in uſu fuerit, ſuper eam cadit regula S. Auguſt. lib. 4. de Bapt. c. 24. *Quod univerſa tenet Eccleſia, nec Conciliis inſtitutum, ſed ſemper retentum eſt, nonniſi auctoritate Apoſtolica traditum rectiſſime creditur.*

XX. Objicies ſecundo Canonem primi Conc. Arauſicani, *anno* 441. ubi hæc habentur: *Nullum Miniſtrorum, qui baptizandi recepit officium, ſine Chriſmate uſquam debere progredi, quia inter nos placuit ſemel chriſmari. De eo autem, qui in Baptiſmate, quacumque neceſſitate faciente, non chriſmatus fuerit, in Confirmatione Sacerdos commonebitur. Nam inter quoslibet Chriſmatis ipſius nonniſi una benedictio eſt; non ut præjudicans quidquam, ſed ut non neceſſaria habetur repetita Chriſmatio.* Ex quibus ſic arguit Sirmondus. Si unctio eſſet eſſentialis Confirmationis pars, in eo, qui Chriſmate unctus fuit in Baptiſmo, repetenda eſſet Chriſmatio in Confirmatione, & quidem neceſſario; ſed Concilium ſtatuit, ut qui in Baptiſmo chriſmatus eſt, non ſit iterum chriſmandus in Confirmatione, quia neceſſaria non eſt repetita Chriſmatio; ergo &c.

XXI. Reſpondeo, circa intelligentiam præfati Canonis varie ſentire Eruditos. Quidam volunt, Editionem, qua uſus eſt Sirmondus, ſinceram non eſſe; & opponunt antiquiores, quibus uſi fuerunt Gratianus, Merlinus, Surius, Binius, quæ ab illa his verbis differt: *Placuit ſemel in Baptiſmate Chriſmari ...* Deinde: *Inter nos Chriſmatis ipſius nonniſi una eſt benedictio; non ut præjudicans quidquam dico, ſed ut neceſſaria habeatur Chriſmatio repetita.* Quæ editio in duobus differt a prima: ubi enim illa ſimpliciter dicit (*placuit ſemel Chriſmari*) hæc addit (*in Baptiſmate*) & ubi illa dicit (*non neceſſaria*) iſta particulam (*non*) excludit.

Cæterum utraque editione admiſſa; dico, ſenſum Canonis eſſe: quod ſi Miniſter baptizans omiſerit ex aliqua neceſſitate Chriſmationem verticalem, quæ una eſt ex cæremoniis Baptiſmatis, ut diximus; moneatur Epiſcopus, ut eam ſuppleat ante Confirmationem, ſeu antequam Neophytum chriſmet in fronte; quia; ut ſtatuit Innocentius III. cap. *Paſtoralis*, & Cornelius Papa, *Epiſt. ad Fabium Antiochenum*, cæremoniæ, quæ in Baptiſmo omiſſæ fuerunt, ſuppleri debent ante Confirmationem. Quia vero non eſt neceſſarium, ut Chriſmatio omiſſa in Baptiſmo ſuppleatur (quia ſolum de præcepto, non de neceſſitate) ideo ſi Epiſcopus eam ante Confirmationem omittat, nimirum chriſmando Neophitum in fronte non præmiſſa Chriſmatione baptiſmali in vertice; nihil præjudicat validitati Confirmationis. Unde in forma, diſt. min.

min. Non ſit iterum chriſmandus Chriſmatione baptizandi in vertice, conc. min. Chriſmatione confirmationis in fronte, nego min.

XXII. Objicies tertio. Manus impoſitio ſola etiam multis ſeculis fuit in uſu; immo labente ſeculo ſexto Chriſmatio, ſaltem apud Occidentales, non cenſebatur materia eſſentialis Confirmationis: quandoquidem ſola impoſitione manuum Ariani ad Confirmationem admittebantur, teſte S. Gregorio Magno, *l.* 11. *Ep.* 57. (alias 61.) *Ad Quiricum*, & alios Iberiæ Epiſcopos: *Arianos per impoſitionem manus Occidens, per unctionem vero ſancti Chriſmatis ad ingreſſum ſanctæ Eccleſiæ Catholicæ Oriens reformat.*

XXIII. Reſpondeo, nego ant. Neque S. Gregorius obſtat. Nam vel ibi loquitur de impoſitione manus reconciliativa, qua Ariani pœnitentes recipiebantur; non vero de impoſitione manuum confirmativa: hæc enim etiam in Occidente quovis tempore Chriſmationi conjuncta fuit, ut oſtenſum eſt. Vel non excludit unctionem: ſed ſolum indicare voluit, quod eſto idem ritus in Occidente, & Oriente eſſet quoad ſubſtantiam: in Oriente appellari ſolebat unctio, & in Occidente manus impoſitio. Patet enim ex Conc. Arelatenſi II. *anno* 452. *Can.* 17. Arianos cum impoſitione manus, & Chriſmate fuiſſe ſuſceptos, his verbis: *Bonoſiacos autem ex eodem errore venientes, quos ſicut Arianos, baptizari in Trinitate manifeſtum eſt; ſi interrogati, fidem noſtram ex toto corde confeſſi fuerint, cum chriſmate, & manus impoſitione in Eccleſia recipi ſufficit.*

XXIV. Sed dices. Synodus Moguntina, *anno* 1569. *c.* 17. hæc habet: *Hoc ſacramentum ab initio ſola manus impoſitione exhibitum; mox ſub ipſis temporibus Apoſtolorum, & ex eorumdem Traditione, adhibita Chriſmatis unctione cœpit conferri.*

Reſpondeo, Moguntinam Synodum amplexam fuiſſe S. Thomæ doctrinam a nobis ſupra relatam, ex *quæſt.* 72. *art.* 2. *ad* 1. nempe, quod cum impoſitione manuum dabatur viſibilibus donis Spiritus Sanctus; hæc erant loco materiæ ſacramentalis. Cum quo tamen ſtat, quod ubi non aderant ejuſmodi ſigna ſenſibilia, etiam Apoſtoli Chriſmate in hoc ſacramento uterentur.

D U B I U M III.

Quid ſit Chriſma, & a quo Conſecrandum.

§. I.

Reſolutio Primæ Partis.

I. CHriſma vox Græca eſt a verbo *Crio*, quod latine idem eſt, ac *Ungo*: unde *Chriſma* idem eſt, ac *Unguentum*, ſeu *Unctio*. Chriſmatis materia præcipua eſt oleum, cui miſceri debet Balſamum, vel alia ſimul aromata, ſecundum varium Eccleſiæ ritum, ut dicetur. Oleum autem, ex quo debet confici Chriſma, debet eſſe ex olivis expreſſum. Et rationem dat S. Thom. *3. p. q. 72. art. 2. ad* 3. Quia *Proprietates olei, quibus ſignificatur Spiritus Sanctus, magis inveniuntur in oleo olivarum, quam in quocumque alio oleo: Unde & ipſa oliva ſemper frondibus virens virorem, & miſericordiam Spiritus Sancti ſignificat. Hoc etiam oleum proprie dicitur oleum, & maxime habetur in uſu, ubi haberi poteſt: quilibet autem alius liquor ex ſimilitudine hujus oleum nominatur: nec eſt in uſu communi, niſi in ſupplementum apud eos, quibus deeſt oleum olivarum. Et ideo hoc oleum ſolum aſſumitur in uſum hujus, & quorumdam aliorum ſacramentorum.*

Nec oportuit materiam hujus ſacramenti talem eſſe, ut ubique de facili inveniri poſſit, ſicut eſt aqua in Baptiſmo —— Nam, ut ait S. Th. ibi ad 4. *Baptiſmus eſt ſacramentum abſolutæ neceſſitatis, & ideo ejus materia debet inveniri ubique. Sufficit autem, quod materia hujus ſacramenti, quod non eſt tantæ neceſſitatis, poſſit de facili ad omnia loca terrarum deferri.*

II. Chriſma apud Occidentales ex oleo tantum, & balſamo conficitur. Probatur primo ex S. Gregorio Magno, *lib. Sacr. in Cœna Domini*, ubi quando Chriſma benedicitur, ait, *Præparantur ampullæ duæ cum oleo, quarum melior defertur Pontifici; ut accepto balſamo, & commiſcetato cum oleo, manu ſua impleat eam.* Secundo: ex Ordine Romano, qui in eamdem diem hæc habet: *Primo miſceat balſamum cum oleo.* Tertio: ex Alcuino, lib. de divinis Offic. *Conficitur* (Chriſma) *ex oleo mundiſſimo, & optimo balſamo.* Quarto: ex Amalario, *l. de Eccl. Offic. c.* 12. ubi de conſecratione Chriſmatis dicitur: *Hic non ſolum oleum, ſed & balſamum conſecratur.* Et tandem Eugenius IV. in decreto pro inſtructione Armenorum de Confirmatione loquens: *Cujus* (inquit) *materia eſt Chriſma confectum ex oleo, & balſamo per Epiſcopum benedictum.* Et hoc omnia Latinorum Ritualia præſcribunt.

Quare Græci immerito ſeculo nono Latinis objecerunt, quod ex aqua fluminis Chriſma conficerent. Quam calumniam depulit Nicolaus I. *Ep. 70. ad Epiſcopos Galliæ*, dicens; *Quod Chriſma nos ex aqua fluminis conficere fallaciter arbitrantur.*

III. Apud Græcos vero, ut eorum Euchologia teſtantur, præter oleum, & balſamum, triginta quinque aromatum, ſeu herbarum fragrantis odoris ſpecies Chriſmati admiſcentur. Species autem illas omnes infra Quadrageſimam coacervant: & primo per Miniſtros ad hoc deſtinatos tundunt, & cribrant; tum compoſitionem, deinde decoctionem faciunt; & confectum unguentum ſervant uſque ad feriam quintam in Cœna Domini, qua illud conſecrant ritu ſolemni. Ita ex antiquo Euchologio Barberino ante octingentos annos conſcripto. Ita Juſtinus Martyr, Dialogo cum Triphone qui licet in particulari non explicet, quænam ſint illæ aromatum ſpecies; in genere tamen aſſerit, Chriſma ex plurium aromatum ſimplicium mixtione coaleſcere. Has tamen ſpecies ex Græcorum Euchologiis diſtincte refert Goarius noſter, de officio unguenti. Quod conſtat etiam ex Cyrillo Jeroſolymitano, *Catech. Myſtag.* 3. illud comparante unguento Moſaico, quo unctus fuit Aaron, & quo ungebantur Sacerdotes, & Reges, quod ex variis aromatibus confectum erat. Tandem Dionyſius, *cap. 4. de Eccleſ. Hierarchia*, ait: *Dicimus igitur unguenti confectionem, eſſe collectionem quamdam ſuaviter ſpirantium materiarum, quæ in ſe magnam vim, & copiam fragrantium qualitatum continet; cujus qui facti ſunt participes, odorem bonum ex ſe afflant, proportione fragrantis communionis, quæ eis ineſt.*

IV. Non ſolum autem in modo confectionis Chriſmatis, ſed etiam in modo unctionis Orientales ab Occidentalibus diſcrepant. Nam in Occidentali unctio Chriſmatis confirmatoria fit tantum in fronte: in Orientali, primo quidem ungitur frons, deinde vero unguntur oculi, nares, os, utraque manus, pedes. Ita *ex Can.* 7. Conc. Conſtant. I. *anno* 381. *Can.* 95. Concilii Trullani: & Cyrillo Hieroſ. *Catech. 4. Myſtag.* Immo, Syros, Alexandrinos, & Ethyopes omnia prorſus corporis membra inungere ſcribit Severus, in fine ritus Baptiſmi.

V. Quæres primo: An admixtio balſami, ſive aromatum cum oleo perantiqua ſit in Eccleſia.

Ante ſextum ſeculum admixtionem balſami, ſive aliorum aromatum apud Orientales, ſive Occidentales vix in uſu fuiſſe; ſed puro oleo inungere confirmandos conſueviſſe, ſentit Iuvenin. Probabile enim eſt, Apoſtolos, eorumque ſucceſſores iis ſeculis, quibus perſecutio vigebat, copiam balſami non habuiſſe, quod oleo miſcerent, ad Neophytos confirmandos. Probat etiam ex ſilentio Patrum Græcorum Juſtini, Baſilii, Cyrilli Jeroſolym. Latinorum vero Tertulliani, Cypriani, Innocentii I. Auguſtini, qui de Chriſmate ſermonem habentes, balſami non meminere.

VI. Verum, quoad Græcos attinet, putarem perantiquam eſſe mixtionem, ſive balſami, ſive aliorum ſaltem odoramentorum cum oleo in Chriſmate conficiendo. Id enim colligo ex Juſtino, *Dial. cum Triphone, pag. mihi* 313. ubi Chriſma, & ungentum vocat *Omne ſive olei, ſive aloe, ſive aliorum ex unguentorum compoſitione unctionem.* Cui concinit Dionyſius, c. 4. *de Eccl. Hier.* nuper relatus, vocans illud rerum redolentium coacervationem in unum collectam. Cyrillum item Jeroſolymit. *Catech.* 3. qui illud aſſimilat oleo, quo, *Exodi* 30. ungi debebant Sacerdotes, quod ex plurium odoramentorum mixtura confici debebat. Inſuper Dionyſius citatus dicit, hoc unguentum ſignificare Chriſtum *Fontem copioſum, e quo ſuavitates divinorum odorum, variarum ſcilicet gratiarum efflant:* quod non exprimeret, ſi ex una ſpecie tantum rei bene olentis conſtaſſet. Fateor tamen, non iiſdem quovis ſeculo odoramentis apud Græcos confectum fuiſſe Chriſma; ſed alia ſequentibus temporibus, prout neceſſitas, vel voluntas poſtulavit, adinventa fuiſſe.

Uſum quoque balſami in Eccleſia Occidentali antiquiorem eſſe ſeculo ſexto, mihi ſuadeo; quia S. Gregorius in ſuo Sacrament. in Cœna Domini, ubi mixtionem balſami cum oleo in chriſmate præſcribit, non tamquam ritum novum illam proponit. Unde S. Gregorius Turon. *de Gloria Martyrum, c.* 41. refert, quod cum Idolorum Sacerdos (ut optabat Julianus Apoſtata) ſolita incantamenta peragere non poſſet, & exiſtimaret, ſe alicujus Chriſtiani præſentia cohiberi; ſic Imperatorem affatus eſt: *Require, ſacratiſſime Imperator, quis adeſt ablutus, balſamo unctus, & abſcedat.* Quibus Imperator commotus, ait; *Quis hic Numinibus noſtris contrarius ac Religionis Chriſtianæ ſocius, qui frontem Chriſmatis inſcriptione ſignatam ferat?* Ergo ſeculo quarto oleo confirmatorio balſamum miſcebatur. Sed hoc dimiſſo.

VII. Quæritur ſecundo: Qua neceſſitate admixtio balſami cum oleo requiratur; an neceſſitate ſacramenti, an vero ſolum præcepti?

Reſpondeo, quod admixtio olei cum balſamo in Confirmatione non eſt de neceſſitate ſacramenti, ſed ſolum de neceſſitate præcepti; non quidem divini, ſed eccleſiaſtici tantum. Prior pars, ſuppoſita opinione ſupra relata, quod aliquo tempore Confirmatio in utraque Eccleſia ſine balſami cum oleo mixtura fuerit valide adminiſtrata, extra dubium eſt. Quibus accedit: quod Patres ſacramentum Confirmationis vocant ſacramentum olei, nil dicentes de Balſamo; inter quos S. Auguſtinus, *l. 16. de Trinit. c. 26.* & *l. 17. de Civit. Dei, c.* 10. ubi comparat Chriſma cum eo, quo Reges in veteri Teſtamento ungebantur: certum eſt autem, quod Reges ſolo oleo ungebantur.

Hinc Innocentius III. c. *Paſtoralis*, Extr. de Sacram. non iterandis, conſultus: an Confirmatio data cum ſolo oleo eſſet valida; reſpondit: *In talibus non eſt aliquid iterandum: ſed caute ſupplendum, quod incaute fuerat omiſſum.* Si autem in caſu, de quo agebatur, ſacramentum fuiſſet nullum, debuiſſet dicere eſſe iterandum, ſicut iterandum dicimus, Baptiſma, quod abſque aliquo, quod ſit de neceſſitate ſacramenti, fuerit collatum.

VIII. Secunda etiam pars eadem ratione probatur. Nam ſi balſami admixtio cum oleo eſſet de præcepto divino, Patres hoc tradidiſſent; & rurſus in hoc Pontifices diſpenſare non potuiſſet: at Patres hoc non tradiderunt; & Romani Pontifices ſuper hoc diſpenſarunt. Paulus enim III., & Pius IV. permiſerunt Miſſionariis in India, ubi balſamum ſyriacum non creſcit, illius regionis aromata, balſamo, non multum abſimilia oleo miſcere, ad hoc ſacramentum conficiendum. Cujus diſpenſationis fidem faciunt Henriquez, *l. 3. de Conf. c.* 2. & Suarez *de Conf. a. 5. ſect.* 1. ergo &c.

§. II.

§. II.

Reſolutio Secundæ Partis.

IX. HÆc ſecunda pars tria complecti ſolet. Primum an benedictio Chriſmatis antiqua ſit. Secundum, an neceſſaria. Tertium, a quo facienda ſit hæc benedicto.

Circa primum dico. Ritum Chriſma per benedictionem conſecrandi antiquiſſimum eſſe. Pro Eccleſia Græca teſtes ſunt, Dionyſius, *c. 4. de Eccl. Hier.* antiquum, ejus conſecrandi ritum deſcribens, Baſilius, *l. de Spiritu Sancto, c. 27.* dicens: *Benedicimus Baptiſmatis aquam, & unctionis oleum.* Cyrillus, *Catecheſ. 3. Myſtagogica*, hæc ſcribens: *Sanctum iſtud unguentum non amplius nudum, neque ſi quis ita appellare malit, commune unguentum eſt, poſt invocationem, ſed Chriſti donarium, & Spiritus Sancti præſentia divinitatis ejus efficiens factum.*

Pro Eccleſia Latina afferri poteſt S. Auguſtinus, *lib. 2. contra litt. Petiliani, c. 104.* Chriſma vocans ſanctum, & in genere viſibiliter ſignaculorum, ſicut Baptiſma. Liber Sacram. S. Gregorii Magni, Ordo Romanus, & omnes libri, qui de ritibus agunt. Unde cum hujus conſecrationis initium, vel auctorem reperire non ſit, ad traditionem apoſtolicam refundendam eſſe exiſtimo; juxta S. Auguſtini regulam *Epiſt.* 118. nunc 54. *ad Januarium cap.* 1. ut revera illam refudit Baſilius, *lib. de Spiritu Sancto, cap. 17.* dicens: *Benedicimus Baptiſmatis aquam, & unctionis oleum. Quibus vero Scripturis edocti? Nonne a ſecreta, & ſilente Traditione?*

X. Circa ſecundum dico. Probabilius eſſe, Chriſmatis conſecrationem non eſſe de neceſſitate ſacramenti, ſed præcepti tantum; & quidem ſolum Eccleſiaſtici. Ex nullo enim documento Eccleſiæ, vel Patrum colligi poteſt, oleum confirmatorium, etſi præventive non conſecratum, ſi cum impoſitione manuum conjunctum ſit, non ſufficere ad valide conficiendum hoc ſacramentum. Nec enim ex antiquitate hujus conſecrationis colligi poteſt divinum præceptum. Nam, ut dicit Baſilius ſupra laudatus, æque antiquum eſt benedicere baptiſmatis aquam, & unctionis oleum; miſcere aquam cum vino in altaris Sacrificio ſemper, & ubique obſervatum eſt: & tamen nemo inferet, Baptiſmum collatum aqua non benedicta nullum eſſe: aut nullam eſſe conſecrationem vini aqua non permixta; ergo neque dici debet, unctionem confirmativam factam Chriſmate non prius conſecrato invalidam eſſe. Conſecratio igitur, quæ requiritur ad neceſſitatem ſacramenti eſt illa, qua in actu unctionis Chriſma ſanctificatur per verba formæ ſacramentalis; ſicut per hanc conſecratur aqua Baptiſmi, & fit potens effectum ſacramentalem producere. Conſecratio autem illa, qua ſive aqua, ſive oleum prævie ad uſum conſecratur, eſt ritus purus eccleſiaſticus; quæ præparantur, ut ſacramento major reverentia concilietur.

XI. Circa tertium vero dico. Chriſma confirmatorium conſecrare ſolis Epiſcopis quovis tempore licuit, & modo licet, nunquam tamen ſimplicibus Presbyteris. Conſtat ex Conc. Carthag. II. *anno* 390. ubi, *can. 3.* hæc habentur: *Chriſmatis confectio, & puellarum conſecratio a Presbyteris non fiant.* Et Carthag. 3. *anno* 397. ubi, *canon. 36.* ſtatuitur: *Ut Presbyter inconſulto Epiſcopo virgines non conſecret, Chriſma vero nunquam conficiat.* Quod etiam in Toletano I. *anno* 400. ſancitur, *can.* 20. his verbis: *Quamvis pene ubique cuſtodiatur, ut abſque Epiſcopo Chriſma nemo conficiat; tamen quia in aliquibus locis, vel provinciis, Presbyteri dicuntur Chriſma conficere, placuit, ex hac die nullum aliam, niſi Epiſcopum Chriſma facere, & per Diœceſim deſtinare.* Hoc autem etiam modo exacte præſcribi, & obſervari conſtat ex Euchologiis, quibus Eccleſia, tam Græca, quam Latina hiſce temporibus utitur.

Nec obeſt, quondam in Eccleſia Latina, & Græca etiam modo ſacramentum Confirmationis a ſimplici Presbytero adminiſtrari, ut dicetur. Hoc enim conceſſo, non ſequitur, quod poſſint Chriſma conſecrare; ſed ſolum, quod poſſint Chriſmate ab Epiſcopo jam confecto, uti in confirmatione adminiſtranda; eo modo, quo Presbyteri etiam Latini, eſto ſint ordinarii miniſtri, tum Baptiſmi, tum Extremæ unctionis; non poſſunt tamen ungere ſive Neophyti verticem, ſive fidelis infirmi corpus, niſi oleo ab Epiſcopo conſecrato. Unde Eugenius IV. in Inſtruct. Armen. *Legitur* (inquit) *aliquando, per Apoſtolicæ Sedis diſpenſationem ex rationabili & urgente admodum cauſa, ſimplicem ſacerdotem Chriſmate per Epiſcopum confecto hoc adminiſtraſſe ſacramentum.* Quod ex hodierno Græcorum uſu comprobatur: apud quos, teſte Arcudio, Patriarcha Conſtantinopolitanus conſecratum ab ipſo ſemel in anno Chriſma mittit ad Metropolitanos, iſti ad Epiſcopos, hi vero ad Presbyteros.

XII. An vero jure tantum Eccleſiaſtico, an etiam divino Presbyteri prohibeantur Chriſma conſecrare?

Verius judico, id eis jure tantum Eccleſiaſtico prohiberi: Nam Concilia ſupra relata conſecrationem Chriſmatis ſimplicibus Presbyteris vetantia, divini præcepti nullam faciunt mentionem: immo olim valuiſſe factam per Presbyteros talem conſecrationem, colligitur ex Conc. Toletano I. *Can.* 20. ſuper relato. Quo irrita non declaratur conſecratio Chriſmatis a Presbyteris peracta; & quamvis eam in poſterum prohibeat, pro hoc tamen præcepto non adducit auctoritatem juris divini, ſed ſolam praxim contrariam penes univerſalem Eccleſiæ: *Quamvis* (inquit) *pene ubique cuſtodiatur &c.* Idem colligitur ex Epiſtola Montani Epiſcopi Toletani annexa Concilio Toletano II. *anno* 731. ubi inſtaurans præceptum jam factum de Chriſmate a Presbyteris non conſecrando, pro ratione adducit Veterum contrariam ab initio Eccleſiæ conſuetudinem dicens; *Nova namque præſumptio Præſidentium vobis Presbyterorum noſtrorum pulſavit auditus; ſi tamen nova tantum, & non deteſtabilis dici poſſit; quæ ab initio fidei Catholicæ nunquam præter nunc, ſubrepiſſe probatur; ut id, quod per manus Summi Pontificis trina divinitatis invocatio ſanctificare conſuevit, Presbyter ignarus diſciplinæ conficere ſibi Chriſma præſumeret.* Et poſt multa: *An forſitan Sanctorum Patrum regulas, & conſtitutiones ſynodicas ignoratis, quibus præcipiuntur parochinenſes Presbyteri, non per viliores perſonas, ſed aut per ſemetipſos, aut per Rectores ſacrariorum annuis vicibus Chriſma a Præſidente ſibi Epiſcopo petant? Credo, quod qui petere juſſerunt, poteſtatem conſecrandi penitus abſtulerunt.* Solis ergo Patrum regulis, ac conſtitutionibus Synodicis, ac proinde Eccleſiæ præcepto, adempta eſt ſimplicibus presbyteris Chriſmatis conſecrandi poteſtas.

DUBIUM IV.

Quænam ſit Forma Confirmationis.

§. I.

Quid de Ea Senſerint Hæretici?

I. MOderni hæretici, qui Confirmationem e numero ſacramentorum dejecerunt, etiam formam Confirmationis carpunt. Kemnitius enim, in *Examine Conc. Tridentini*, contendit primo: formam, qua utimur in Confirmatione, nulla niti Scriptura. Secundo: hæc verba *Signo te &c.* nedum ab Apoſtolis uſurpata non fuiſſe; ſed neque in vetuſtis Scriptoribus, nec Canonibus expreſſa. Tertio: aſſerit, eam formam fabricatam, immo adulteratam fuiſſe a poſteris, ex Ambroſii ſententia, de his, qui initiantur.

Calvinus dicit primo: in noſtra Confirmatione non adeſſe verbum, quod ex Auguſtino, cum ad elementum accedit, facit ſacramentum. Secundo; in Scripturis nihil legi, quod faveat iſti formulæ: *Conſigno te &c.* Ita l. 4. Inſt. c. 19. §. 5. *Peragitur* (inquit) *hæc Confirmatio unctione, & hæc verborum formula:* Conſigno te ſigno ſanctæ Crucis &c. *Pulchre omnia, & venuſte; ſed ubi Dei verbum, quod Spiritus Sancti præſentiam hic promittat? Ne jota quidem attendere poſſunt. Unde ergo nos certiores facient; Chriſma ſuum eſſe vas Spiritus Sancti? Videmus oleum, craſſum ſcilicet & pinguem liquorem: præterea nihil. Accedat, inquit Auguſtinus, verbum ad elementum, & fiet ſacramentum. Hoc, inquam verbum proferant, ſi quidquam nos intueri in oleo volunt aliud, quam oleum.* Ita Calvinus.

Marcus Antonius de Dominis, alias Ep. Spalatenſis, hic duo ſcribit. Primum: in Scriptura nihil haberi, ſive certum, ac definitum, quibus verbis ſit utendum, vel ubi ſint Apoſtoli in danda Confirmatione: ſive certum, & indefinitum, puta, orandum eſſe, vel benedicendum. Secundo: orationem non poſſe eſſe formam ſacramenti; quia oratio impetrat gratiam ex opere, quod ajunt operantis, & formæ ſacramentorum eam conferunt ex opere operato.

Similia profert Dallæus Calviniſta, qui poſtquam ait, nihil in omnibus Scripturis legi ſimile verbis iſtis: *Conſigno te &c.* addit: quod etiam ab Evangelii majeſtate tantum diſtant, quantum Cælum a terra abeſt. Hæc Acatholici ſupponentes, apud Catholicos fide certum eſſe, formam eſſentialem Confirmationis apud Latinos eſſe determinate hæc verba: *Conſigno te &c.*

II. Hoc tamen verum non eſt. Cum ex Doctoribus Catholicis plures non ignobilis notæ ſentiant, formam olim fuiſſe, & nunc eſſe orationem, qua Epiſcopus Neophyto manum imponens ſpiritum ad robur advocat. Aliqui, ut pluribus placet, utrumque ritum, nempe, impoſitionis manuum, & unctionis Chriſmate ad Confirmationis ſubſtantiam pertinere, volunt, adæquatam illius formam conſtare ex oratione, quæ impoſitionem manuum comitatur, & verbis, quæ proferuntur, dum Neophyti frons inungitur.

Quia vero non ſolum de forma confirmationis apud Latinos, ſed etiam apud Græcos controverſia eſt; idcirco de utraque hic ſermo erit: & quid probabiliter ſentiamus, aperimus.

§. II.

Forma Confirmationis apud Græcos.

III. CIrca formam eſſentialem Confirmationis, apud Græcos, diſcordant Auctores. Gabriel enim Philadelphius, in *Tract. de Sacram.* putat, hanc eſſe orationem, qua Chriſma conſecratur. Alii, ut Arcudius, & Goarius volunt, formam eſſe hæc verba: *Signaculum donationis, ſive doni Spiritus Sancti.* Alii, ut Sambovius, Natalis Alexander cum pluribus ſentiunt, eam eſſe orationem, quæ unctionem Neophyti præcedit, quæque ſic incipit: *Benedictus Dominus Deus Omnipotens.*

IV. Dico igitur primo. Forma eſſentialis Confirmationis, apud Græcos, non poteſt eſſe oratio, qua Chriſma conſecratur.

Probo. Nam per verba illa Pontifex ſolum conſecrat unguentum, quod eſt materia, non autem efficit Confirmationis ſacramentum. Sicut dum aqua Baptiſmi benedicitur, conſtituitur quidem materia Baptiſmi; ſed non efficitur Baptiſmus, niſi cum verba a baptizante ſuper corpus, quod abluitur, proferuntur: benedictio autem aquæ eſt quidem præparatoria materiæ, ſed non eſt forma Baptiſmi; ergo ſimiliter verba, quibus a Pontifice conſecratur unguentum, ſunt quidem præparatoria materiæ, non tamen determinativa materiæ ad eſſe ſacramenti.

V. Con-

V. Confirmatur. Nam Confirmatio non eſt ſacramentum permanens, ſed tranſiens, ac in uſu conſiſtens; nec de facto eſt, niſi cum materia debita per verba actu ſubjecto applicatur: ſolius quippe Euchariſtiæ proprium eſt, ut licet nemo ea utatur, ſive quamvis nemo eam ſumat, veri ſacramenti rationem habeat; atqui ſi verba, quibus unguentum conſecratur, eſſent forma, jam Confirmatio eſſet ſacramentum permanens: adeſſet enim ante uſum materia, nempe Chriſma, adeſſet forma, nempe oratio, qua conſecratur; ergo adeſſet ſacramentum ante uſum, nempe ante unctionem.

VI. Urgetur magis. Confirmatio data a Simplici Sacerdote apud Græcos nunc valet, & antiquitus valuit: at in ſententia oppoſita non valeret. Ut enim valeat adminiſtrata a Presbyteris Confirmatio, oportet, ut illius formam proferant: quemadmodum, ut quis baptizet, requiritur, ut ipſemet formam Baptiſmi proferat; ergo cum in ſuppoſitione Adverſariorum Presbyteri Græci non proferrent Confirmationis formulam: nam ipſi Chriſma, quo Neophytos inungunt, non conſecrant, ſed a ſuis Patriarchis conſecratum accipiunt, quod ab antiquo in praxi fuit, & etiam modo eſt: ſequitur, quod ipſi ſacramentum Confirmationis non conficiant, neque conferant.

VII. Nec valet, ſi cum aliquibus reſpondeas, Presbyteros Græcos eo ſenſu dici Miniſtros Confirmationis, quod ſacramentum jam confectum recenter baptizatis diſpenſent; unde fit, non oportere, ut ipſimet illius formam proferant: ſicut nec oportet, ut formam Euchariſtiæ proferant ſacerdotes, dum jam ab alio confectum populo diſpenſant.

Nam hoc poſito ſequitur primo: quod ſacramentum Confirmationis non conſiſtat in uſu, ſed ſit permanens, ſicut Euchariſtia. Secundo: quod diſpenſata etiam a laico Confirmatio valeret, quemadmodum valet Euchariſtia: ſacramentum enim, quod jam confectum permanet, valet a quocumque diſtribuatur. Valere autem a laicis datam Confirmationem nemo hactenus dixit, nec ut puto, dicet.

VIII. Sed dices. Cyrillus Jeroſolymitanus, *Catecheſi 3. Myſtagogica* dicit, quod quemadmodum *Panis Euchariſtiæ poſt invocationem Sancti Spiritus non eſt communis panis, ſed Corpus Chriſti: ita & ſanctum iſtud unguentum non amplius nudum, neque .... commune unguentum eſt poſt invocationem, ſed Chriſti donarium, & Spiritus Sancti præſentia divinitatis ejus efficiens factum;* ergo ſicut panis conſecratione fit Corpus Chriſti: ita oratione Chriſma fit ſacrum, & accipit virtutem conferendi Neophytis Spiritum Sanctum.

IX. Reſpondeo, S. Cyrillum non loqui de benedictione Chriſmatis facta a Pontifice, quæ ſolum unguentum reddit idoneum, ut aſſumatur ad Confirmationem, tamquam materia, ſicut aqua benedictione redditur idonea ad Baptiſmum: ſed loqui de invocatione Sancti Spiritus, quæ immediate unctionem præcedit, & cum ea conjungitur: quam probabiliter dicemus, eſſe formam inadæquatam ſacramenti Confirmationis. Loqui autem de iſta indicant Cyrilli verba ſequentia, nempe: *At dum unguento viſibili inungitur corpus, Sancto ac vivifico Spiritu anima ſanctificatur.*

Nec valet dicere. Confirmationis formam eſſe verba quæ a Pontifice ſuper Chriſma proferuntur. Græcos paſſim aſſerere — Nam dico nullius eſſe momenti recentiorum Græcorum opinionem, propter rationes ſuperius allatas. Hac enim in cauſa (ſicut in aliis) ab avita Patrum, & veteri Traditione receſſiſſe Recentiores Græci dicendi ſunt.

X. Dico ſecundo. Forma Confirmationis Græcorum adæquate conſiſtit in oratione immediate præcedente unctionem, quæ incipit; *Benedictus es Domine Deus omnipotens;* & in verbis, quæ Miniſter ungendo profert, nimirum: *Signaculum donationis, & doni Spiritus Sancti:* ita ut ex utraque conſletur eſſentialis forma Confirmationis. Ita probabiliter ſentio. Tum quia: ſic conciliantur variæ Doctorum ſententiæ. Tum quia: eodem modo in Euchologiis leguntur. Tum quia: per priora verba Miniſter expreſſe invocat a Deo Confirmationis effectum; per poſteriora vero ſignificat, ſe illum Neophyto conferre.

§. III.

Forma Confirmationis apud Latinos.

XI. NOn una eſt apud Doctores ſententia de eſſentiali apud Latinos Confirmationis formula. Qui enim docent, ſolam impoſitionem manuum eſſe adæquatam hujus ſacramenti materiam; docent illius formam olim fuiſſe, & nunc eſſe orationem qua Epiſcopus manum imponens, Spiritum Sanctum ad robur invocat. Alii, quibus ſola unctio Chriſmatis videtur eſſe materia, volunt, formam eſſentialem his ſolis verbis contineri: *Signo te ſigno Crucis, & confirmo te Chriſmate ſalutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Aliqui vero, quibus uterque ritus, impoſitionis ſcilicet manuum, & unctionis Chriſmatis videtur ad Confirmationis ſubſtantiam pertinere; volunt, adæquatam illius formam coaleſcere ex oratione, quæ in Pontificali Romano impoſitionem manuum comitatur, & verbis, quæ proferuntur, dum Neophyti frons inungitur.

XII. Dico. Quamvis probabile admodum ſit, immo fere commune apud Scholaſticos, Latinorum formam in Confirmatione eſſe hæc verba: *Signo te ſigno Crucis &c.* cenſeo tamen, non ea ſola, & ut ſejuncta ab oratione, & impoſitione manuum, ſed ut cum ea conjuncta, & illam includentia, eſſe formam adæquatam, & eſſentialem Confirmationis.

Prior pars traditur communiter in Scholis, eamque docere videtur S. Thom. 3. *p. q. 72. art. 4.* his verbis: *In hoc ſacramento datur Spiritus Sanctus ad robur ſpiritualis pugnæ. Et ideo in hoc ſacramento tria ſunt neceſſaria, quæ continentur in forma prædicta. Quorum primum eſt cauſa conferens plenitudinem roboris ſpiritualis, quæ eſt Sancta Trinitas, quæ exprimitur cum dicitur,* In nomine Patris &c. *Secundum eſt ipſum robur ſpirituale, quod homini confertur per ſacramentum materiæ viſibilis ad ſalutem, quod quidem tangitur, cum dicitur:* Confirmo te Chriſmate ſalutis. *Tertium eſt ſignum, quod pugnatori datur: ſicut & in pugna corporali milites inſigniis Ducum inſigniuntur. Et quantum ad hoc dicitur,* Confirmo te ſigno Crucis, *in quo ſcilicet Rex noſter triumphavit, ut dicitur, Coloſſ. 2.* S. Thomæ conſentiunt S. Bonaventura, Scotus, Suarez, & communius Scholaſtici. Quibus favere videtur Eugenius IV. in decreto pro Armenis.

Secunda autem pars ponitur a nobis: tum ad conciliandas Recentiorum varias opiniones, tum, ut cohærenter loquamur ad ſupradicta, *Dub.* 2. §. 2. Cum enim ibi diximus, materiam adæquatam Confirmationis ex impoſitione manuum, & chriſmatione conſurgere; conſequens eſt, ut etiam forma Confirmationis adæquata conſurgat ex verbis, quæ profert Pontifex imponendo, ſeu extendendo manus ſuper confirmandos, & ex iis, quæ pronuntiat, eos Chriſmate inungendo.

XIII. Hac via componimus etiam ritum, quem hodierno tempore ſervat Eccleſia in Confirmatione, cum ritu, quem ſervarunt Apoſtoli: qui, ut habetur, *Act.* 8. orantes imponebant manus. Quamvis autem, ut docet S. Th. 3. *p. q. 72. art. 2. ad 1.* & *art. 4. ad 1.* tunc non uterentur alia materia, & forma; quia Spiritus Sanctus per ſua dona viſibiliter ſuper confirmatos deſcendebat; tamen quia, ceſſantibus talibus donis viſibilibus, credibile eſt, ut docet idem S. Thomas citatus, cœpiſſe in Confirmatione Chriſma, & verba adhibere: ita credibile eſt, eos ritum orandi, & manus imponendi ſuper Neophytos non omiſiſſe, cum illum etiam nunc ſervet Eccleſia.

Hac dicendi ratione evitamus etiam difficultates, quas proponunt, qui ſentiunt ſolam orationem, quæ manuum impoſitionem comitatur, fuiſſe, & eſſe formam Confirmationis. Conantur enim oſtendere, ante ſeculum ſeptimum, cum de Confirmatione ſermo fuit, nullius formæ mentionem factam fuiſſe, quam invocationis Sancti Spiritus. Ita Cyprianus, qui tertio ſeculo vixit, Ep. 73. ad Jubajanum: *Tantummodo* (inquit) *quod deerat, id a Petro, & Joanne factum eſt; ut oratione pro iis habita, & manu impoſita, invocaretur, & infunderetur ſuper eos Spiritus Sanctus, quod nunc quoque apud nos geritur.* Hieronymus, Dialogo contra Luciferianos; *Hæc eſt conſuetudo Eccleſiarum, ut Epiſcopus ad invocationem Spiritus Sancti manum impoſiturus excurrat.* Ambroſius, qui eodem quarto ſeculo vixit, *lib. 3. de Sacram. c. 12.* ait: *Sequitur ſpirituale ſignaculum, quod audiſtis hodie legi: quia poſt fontem* (ideſt Baptiſmum) *ſequitur, ut perfectio* (per Confirmationem) *fiat, quando ad invocationem Sacerdotis* (ideſt Epiſcopi, qui eminenter Sacerdos eſt, vel ſimplicis Presbyteri, qui Miniſter extraordinarius eſſe poteſt) *Spiritus Sanctus infunditur, ſpiritus ſapientiæ, & intellectus.*

Invocatio autem orationem indicat. Auguſtinus etiam, qui quinto ſeculo vixit, l. 15. de Trinit. cap. 26. *Neque enim* (inquit) *aliquis Diſcipulorum ejus dedit Spiritum Sanctum: orabant quippe, ut veniret in eos, quibus manum imponebant, non ipſi eum dabant. Quem morem in ſuis Præpoſitis, etiam nunc ſervat Eccleſia.*

Item S. Gregorius Magnus, qui definente ſeculo ſexto Romæ ſedit, in ſuo libro Sacrament. ſic Confirmationis ritum deſcribit: *Levata manu ſua ſuper capita omnia dicit:* Omnipotens ſempiterne Deus &c. *Et interrogantibus Diaconibus nomina ſingulorum, Pontifex tincto pollice in Chriſmate facit crucem in fronte unius, ſimiliter per omnes ſingillatim. Quibus expletis, juſſi incipiunt in Eccleſia Litaniam ternam.* Quibus nulla exprimuntur verba dicenda a Pontifice, dum Chriſmate ſignat in fronte.

XIV. Accedit: quod ante ſeculum ſeptimum nullum monumentum afferri poteſt, quod de his verbis, *Signo te &c.* mentionem fecerit. Solus Antiquus Ordo Romanus, qui ſeculi octavi ætatem ſapit, primus fuit, qui eas voces: *Signo te,* vel *Confirmo te,* adhibere cœpit. Ait enim. *Oratione expleta, facit crucem cum pollice ex Chriſmate in ſingulorum frontibus, ita dicendo: Confirmo te, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Ante illum Ordinem de illis verbis altum eſt ſilentium. Immo nec ritus in Ordine Romano præſcriptus, ſtatim fuit ab omnibus Eccleſiis receptus. In Eccleſia enim Trevirenſi, cui præerat Amalarius, ſeculo nono, verba præfata non adhibebantur. Libro enim 1. *de Officiis, c.* 17. hæc ſcribit: *Oratione expleta, facit crucem cum pollice ex Chriſmate in ſingulorum frontibus, ita dicendo: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Alcuinus etiam, qui ſcribebat circa annum 778. aſſerit, ſua ætate ſolam SS. Trinitatis invocationem prolatam fuiſſe ab Epiſcopo, dum Neophytum chriſmaret. Ait enim: *Hac finita* (Oratione) *facit crucem de Chriſmate cum pollice in ſingulorum frontibus, ita dicendo: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Pax tibi; Reſpondent omnes: Et cum ſpiritu tuo.* A ſeculo igitur ſolum duodecimo ritus iſte, ſaltem ubique, in Eccleſia Occidentali uſurpari cœpit; cum in Pontificalibus ab eo tempore exaratis præfata verba reperiantur: ut in Rothomagenſi, circa ann. 1150. in Turonenſi, & Tholoſano, anno circiter 1250. Ait enim Tholoſanus codex, verba Confirmationis indicans: *Conſigno te ſigno Crucis, & confirmo Chriſmate ſalutis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Pax tecum. Et cum ſpiritu tuo.* Quæ forma cum ea conſonat, quam Eugenius IV. ann. 1440. pro eorum inſtructione Armenis propoſuit; & quam poſtea omnes Occidentales Eccleſiæ amplexæ ſunt. Cæterum neque iiſdem ver-

bis ab omnibus Eccleſiis proferebatur, teſte Alexandro de Hales, *4. p. ſuæ Summæ, qu. 9. membro 1.* ubi ait: *Hujus ſacramenti* (Confirmationis) *ſecundum conſuetudines diverſarum Eccleſiarum diverſæ ſunt formæ verborum. Habet enim quædam Eccleſia formam:* Confirmo te ſigno Crucis, & charactere ſanctificationis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. *Alia eſt iſta:* Confirmo, conſigno te ſigno Crucis, & Chriſmate ſanctificationis, in nomine Patris &c.

XV. Cum ergo tam varius fuerit in forma Confirmationis ritus: nam, ut vidimus, prioribus ſeculis reperire non eſt, quod Eccleſia Occidentalis inungens Neophyti frontem pronuntiaverit hæc verba: *Signo te ſigno Crucis &c.* immo potius appareat, nulla in tali actu pronuntiaſſe verba; & iis inſuper temporibus, quibus verba uſurpare cœpit, non omnes Eccleſiæ eadem uſurparent: nam aliæ ſola invocatione Trinitatis contentæ, actum confirmantis exprimere cœperunt, non omnes iiſdem verbis eum præſtabant. Cumque ex alia parte oratio, quæ manuum impoſitionem comitatur, ſemper, & ubique ab initio Eccleſiæ, & ab ipſis Apoſtolis pronuntiata fuiſſe legatur: propterea recentiores aliqui, inter quos Natalis noſter Alexander, in *Hiſt. Eccleſ. Seculi 2. Differt. 10. §. 22.* Juenin. *de Sacr. Confirm. Qu. 3. cap. 2. art. 3.* & alii cenſent, ſolam orationem, quæ impoſitionem manuum comitatur, & quæ antecedit unctionem, eſſe formam eſſentialem Confirmationis adæquatam: verba autem quæ unctionem comitantur, ſpectare tantum ad ritum accidentalem, ac diſciplinam. E contra autem alii communius ſuſtinent, formam eſſentialem eſſe hæc ſola verba, quæ inungendo Pontifex pronuntiat: *Signo te ſigno Crucis &c.*

XVI. Poteſt hæc controverſia finiri, utendo doctrina, quam, in *Tract. de Sacr. in gen.* probabilem judicavimus; nempe, quod non omnium ſacramentorum materias, & formas Chriſtus in ſpecie atoma præſcripſit, ſed aliquorum ſolum in genere: & ſic in hoc ſacramento determinavit ſolum verba expreſſiva præſentiæ Sancti Spiritus roborantis, & confirmantis in fide per baptiſmum ſuſcepta. Quod autem hæc verba exprimerentur optativo, & deprecatorio modo in manus impoſitione, vel modo indicativo in actuali unctione; Eccleſiæ ſuæ pro temporum, & circumſtantiarum varietate determinandum reliquit. Cum autem Eccleſia, licet per multa ſecula agnoverit pro forma eſſentiali Confirmationis orationem, quæ manus impoſitionem comitatur, determinaverit poſtea pro forma verba abſoluta, quæ a Pontifice, dum inungit, ſuper Neophytum proferuntur: ideo hæc modo pro forma hujus ſacramenti habenda ſunt. Et hoc quidem probabiliter dici poteſt.

XVII. Verum non minori probabilitate ſuſtineri poſſe cenſeo aſſertionem noſtram, quæ nec excludit a forma Confirmationis orationem conjunctam cum manus impoſitione; & ſic ſalvat ritum antiquum, quo vel ipſi Apoſtoli uſi fuiſſe leguntur; & ritum, quo in præſens Eccleſia Latina utitur: dum a forma non excludit verba, quæ in actuali unctione proferuntur; & utraque verba aſſerit concurrere ad unam hujus ſacramenti formam adæquatam conſtituendam. Hac enim via componimus etiam, nedum diſcordes Latinorum opiniones; ſed etiam Eccleſiam Græcam cum Latina: nam Græci, & orant dum manus imponunt, & dum inungunt, hæc proferunt verba: *Signaculum doni Spiritus Sancti.* Cohærenter etiam loquimur ad ſuperius dicta: cum enim pro materia adæquata ſtatuerimus & manus impoſitionem, & unctionem; congruum eſt, ut pro forma adæquata hujus ſacramenti ponamus verba, quæ & manum imponendo, & ungendo Miniſter profert. Salvamus etiam decretum Eugenii IV. Non enim probare poſſumus expoſitionem illorum, qui dicunt, Eugenium propoſuiſſe Armenis hæc verba: *Signo te ſigno Crucis, & confirmo te Chriſmate ſalutis, in nomine Patris &c.* non tamquam formam huic ſacramento eſſentialem; ſed quod ſolemne eſſet Romanæ Eccleſiæ illa verba proferre poſt orationem invocantem Septiformem Spiritum. Non, inquam. Nam primo Eugenius verbis laudatis præmittit: *Forma autem eſt: Signo te &c.* Secundo, quia nimis diminutus fuiſſet in ſua inſtructione, ſi amiſſa forma eſſentiali, contentus fuiſſet ſolum ea, quæ ad ritum accidentalem, & diſciplinam pertinent, Armenos edocere. Sicut ergo dum de Baptiſmo eos inſtruens dicit, formam eſſe: *Ego te baptizo &c.* indicavit eis formam eſſentialem; ita etiam dum ait: *Signo te &c.* indicavit formam eſſentialem Confirmationis.

XVIII. Sed dices primo. Eugenius ita indicavit pro forma Confirmationis hæc verba: *Signo te*; ut non meminerit orationis, quæ impoſitionem manuum comitatur; ergo ita illa verba ſtatuit pro forma eſſentiali, ut eam judicaverit eſſe unicam, & adæquatam.

Dices ſecundo. Etiam Baptiſmi collationem præcedit oratio, ſicut etiam oratio præcedit abſolutionem: ſed nemo dixerit, eam orationem eſſe formam adhuc inadæquatam, ſive Baptiſmi, ſive pœnitentiæ; ergo nec dici poterit orationem, quæ præcedit unctionem, eſſe formam adhuc inadæquatam Confirmationis.

XIX. Reſpondeo, ad primum, Eugenium non meminiſſe orationis, quæ cum impoſitione manus ſuper Neophytos fit: vel quia hoc jam erat in uſu apud Armenos; ideoque ſuper hoc inſtrui non indigebant. Vel quia memorando verba, quæ unctionem comitantur, tacite indicavit orationem præcedentem, quam includunt, veluti conſummativa, & completiva illius ſacramentalis actionis; & ſignificantia Spiritum Sanctum oratione invocatum illa unctione adeſſe præſentem. Ex quo fit, quod licet oratio ſit pars eſſentialis: pars tamen, & forma dans ultimam ſpeciem ſacramento ſint hæc verba: *Signo te ſigno Crucis &c.*

XX. Ad ſecundum reſpondeo, aliter ad Baptiſmum, & pœnitentiam prærequiri benedictionem, & deprecationem, ac requiratur ad Confirmationem oratio advocatoria Spiritus Sancti: unde iſta poteſt eſſe eſſentialis ſacramento, illa autem ſolum præparatoria, & pertinens ad ritum. Et ratio eſt. Quia Chriſtus Baptiſmi auctor nullam in collatione Baptiſmi orationem, aut benedictionem præſcripſit; ſed ſolum dixit: *Baptizantes eos, in nomine Patris &c.* Unde hac ſola invocatione conferri voluit; & de facto ſive pueris, ſive adultis hac ſola collatus valet Baptiſmus, omni alio ritu omiſſo. Similiter cum Apoſtolis dedit abſolvendi poteſtatem, nullam eis deprecationem præſcripſit: ſed tantum dixit: *Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis.* Unde deprecatio, quæ a Sacerdote abſolvente fit, eſt ritus non ſubſtantia ſacramenti. At de Confirmatione aliter res eſt. Ad aſſerendum enim orationem S. Spiritus eſſe de ſubſtantia ſacramenti, fundamentum ſufficiens habemus. Primo: ex facto Apoſtolorum, qui orantes imponebant manus, utique ex mandato Chriſti; & ſtatim veniebat Spiritus S. ſuper Neophytos. Secundo: ex continua praxi Eccleſiæ, quæ ab Apoſtolorum tempore ſemper hoc ſervavit; nec umquam legitur, ſine oratione, ac manus impoſitione ſacramentum hoc diſpenſaſſe. Unde quemadmodum ex eo, quod de Extrema Unctione dicat Jacobus, cap. 5. ver. 14. *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini;* inferimus formam eſſentialem illius ſacramenti eſſe deprecatoriam: ita quia in conferenda Confirmatione habemus, Apoſtolos orantes eam contuliſſe; & rurſus Eccleſiam ungendo Neophytum verbis abſolutis uti, colligere poſſumus, formam eſſentialem hujus ſacramenti adæquatam eſſe partim deprecatoriam, partim abſolutam.

XXI. Dices tertio pro opinione, quæ aſſerit, verba comitantia unctionem non eſſe formam, ſed meram Eccleſiæ diſciplinam. Omiſſis, ſeu variatis verbis pertinentibus ad formam eſſentialem ſacramenti, non habetur ſacramentum: ſed verba *Signo te ſigno Crucis &c.* per plura ſecula fuerunt omiſſa; & cum cœperunt pronuntiari, non eodem, ſed diverſis modis fuerunt prolata, ut ſupra dictum eſt; ergo Confirmatio illis temporibus collata, vel fuit nulla, vel verba illa non ſunt de ſubſtantia formæ.

XXII. Reſpondeo, nego min. pro prima parte. Ex ſilentio enim per ſeptem ſecula harum vocum: *Signo te ſigno Crucis &c.*, non arguitur, eas illis ſeculis non fuiſſe in Confirmatione prolatas: ſicut eſto non legatur, prioribus ſeculis uſam fuiſſe Eccleſiam in Baptiſmo his vocibus: *Ego te baptizo &c.* non bene inferretur, illis ſeculis voces illas in Baptiſmo Eccleſiam non adhibuiſſe: & ſicut eſto ſolum legatur, quod vergente ſeculo ſexto Eccleſia Romana baptizabat his verbis: *Ego te baptizo &c.* ut in *l. Sacr.* S. Gregorii, non arguitur hunc ritum tunc primo incepiſſe; ita eſto ſolum circa ſeculum octavum in Ordine Romano legantur hæc verba: *Confirmo te &c.* prolata in Confirmatione, non infertur, tunc primo cœpiſſe proferri. Multa enim perpetua Traditione in Eccleſia ſemper ſervata ſunt, quæ ab initio ſcripta non fuerunt, ut ex S. Dionyſio docet S. Thom. *3. par. qu. 72. art. 4. ad. 1.*

Ad ſecundam vero partem min. nego, formam Confirmationis fuiſſe ſucceſſu temporum ſubſtantialiter variatam. Quamvis enim variis temporibus diverſis terminis legatur concepta; ſemper tamen concepta fuit vocibus ſignificantibus ſignationem, & robur cum invocatione Trinitatis, quod requiritur ad ſubſtantiam formæ Confirmationis. Eo vel maxime: quia cum hæc verba non accipiantur ut ſolitarie prolata, ſed ut relata ad antecedentia deprecatoria, & cum illis conjuncta; id, quod aliquando iſtis defuit, ſuppleri poterat, ac ſubintelligi ex antecedentibus.

Addo: quod forma, qua utuntur Græci, nempe: *Signaculum doni Spiritus Sancti:* diverſis terminis concipitur, ac forma hæc: *Signo te ſigno Crucis*, qua utuntur Latini: & tamen quia idem ſubſtantialiter ſignificat, Confirmatio Græcorum valida eſt. Ratio autem hujus variationis eſſe poteſt. Quia cum Chriſtus non determinaverit, quibus verbis conferenda eſſet Confirmatio, ſicut determinavit verba, quibus conferendus eſſet Baptiſmus, & conficienda Euchariſtia, nec Apoſtoli hoc indicaverint; arbitrio Eccleſiæ, his, vel illis verbis, idem tamen ſignificantibus, relictum fuiſſe, ſecundum temporum diverſitatem, credendum eſt. Hæc dicta ſint opinando potius, quam aſſerendo.

QUÆSTIO II.

De Miniſtro Confirmationis.

CAuſis intrinſecis, & eſſentialibus Confirmationis, materia ſcilicet, ac forma ſtatutis, de cauſa extrinſeca, præſertim miniſteriali, agere intendimus, aliqua etiam de cauſa principali, ſeu inſtitutore dicturi.

DUBIUM I.

An ſolus Epiſcopus ſit Ordinarius Confirmationis Miniſter?

§. I.

De Auctore Confirmationis.

I. AUctorem Confirmationis fuiſſe Chriſtum, negant aperte Lutherus, Calvinus, Socinus, & omnes iſtorum gregarii: contendentes, ritum, quem Confirmationis dicimus ſacramentum, non eſſe ſacramentum, nec Chriſtum habere auctorem; ſed otioſam eſſe cæremoniam, ut ſupra, *Dub. 1. Qu. prec.* vidimus: chriſmationem autem humanum eſſe figmentum omni effectu nudum. Contrarium autem tenet, tenuitque ſemper utraque Catholica Eccleſia Latina, & Græca: immo hæc, quantumvis modo ſchiſmatica, adhuc hanc veritatem cuſtodit.

Dico igitur. Chriſtus fuit Confirmationis vere auctor. Conſtat ex dictis. Nam cum citato *Dub. 1.* ſtatuerimus, Confirmationem eſſe verum novæ legis ſacramentum: cumque, in *Tract. de Sacram. in gen. Qu. 6. Dub. unico* oſtenderimus, Chriſtum fuiſſe omnium ſacramentorum novæ Legis immediatum inſtitutorem; conſequens eſt, fuiſſe etiam Confirmationis auctorem. Conſtat etiam, quod cum Eccleſia, vel ab ipſo Apoſtolorum tempore hunc ritum adminiſtraverit, ac Traditione continua illum ſervaverit; & per Apoſtolos adhibitus quidem legatur, ſed non ab eis inſtitutus: illum a Chriſto auctore accepiſſe credere par eſt.

III. De tempore autem, quo Confirmatio fuit a Chriſto inſtituta, non una Catholicorum Doctorum ſententia eſt. Quidam enim pridie mortis eam inſtitutam credunt; quidam poſt Reſurrectionem, quidam in die Pentecoſtes. Nobis placet ſententia S. Thomæ, *3. par. qu. 72. art. 1. ad 1.* dicentis: *Quod Chriſtus inſtituit hoc ſacramentum, non exhibendo, ſed promittendo ſecundum illud, Jo. 16.* Si non abiero, Paraclitus non veniet ad vos; ſi autem abiero, mittam eum ad vos; *Et hoc ideo quia in hoc ſacramento datur plenitudo Spiritus Sancti, quæ non erat danda ante Chriſti Reſurrectionem, & Aſcenſionem, ſecundum illud, Joan. 7.* Nondum erat Spiritus datus, quia Jeſus nondum erat glorificatus. Ubi advertendum, illa S. Thomæ verba, *non exhibendo, ſed promittendo*, non facere ſenſum, quod Chriſtus promiſerit inſtitutionem quidem ante Paſſionem, ſed non inſtituerit, niſi poſt Aſcenſionem, ut falſo putat Dallæus Calviniſta; ſed quod inſtituerit ante Paſſionem, vel Aſcenſionem, ſed non dandum, & exhibendum, niſi poſt Aſcenſionem. Eſto autem ante Paſſionem hoc ſacramentum inſtituerit; poteſtatem tamen illud miniſtrandi credimus Apoſtolis non contuliſſe, niſi poſt Reſurrectionem; cum ante Reſurrectionem, nec Epiſcopi eſſent, nec juriſdictionis poteſtatem accepiſſent, ſed ſolum, *Joan. 20.* cum eis inſuflavit dicens; *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur*; ergo &c.

IV. Nec refert, quod nec materia, nec forma legantur a Chriſto inſtituta pro hoc ſacramento. Cum enim Eccleſia ab initio impoſitione manuum, & chriſmatione & verbis in confirmandis Neophytis ſemper uſa fuerit: a quo hunc ritum accepit, niſi a Chriſto, vel ab Apoſtolis a Chriſto edoctis, eo maxime tempore, quod a Reſurrectione fluxit ad Aſcenſionem: quo tempore, ſcribit Lucas, *Act. 1. ver. 3.* quod erat per quadraginta dies apparens eis, & loquens de regno Dei? Huc pertinet illa S. Leonis ſententia, Sermone de Aſcenſione, dicentis: *Hi dies, qui inter Reſurrectionem, Aſcenſionemque fluxerunt, non otioſo tranſiere decurſu; ſed magna in eis confirmata ſunt ſacramenta, magna revelata myſteria.* Cauſam hujus ſilentii in Scripturis aſſignat S. Thom. in *4. diſt. 7. qu. 1. art. 1. qu. 1. ad 1.* his verbis: *Nec obſtat, quod in Evangelio, vel in Actibus Apoſtolorum non ſit mentio de materia, & forma hujus ſacramenti, quia formæ ſacramentales, & alia, quæ in ſacramentis exiguntur, occultanda erant in Primitiva Eccleſia propter irriſiones Gentilium, ut Dionyſius dixit: Unde etiam in fine Eccl. Hierarchiæ excuſat ſe a determinatione formarum ſacramentalium. Secus autem eſt de Baptiſmo, quod erat ſacramentum neceſſitatis, & ſtatim cuilibet offerebatur.*

V. Nec pariter obeſt, quod in die Pentecoſtes, in quo Apoſtoli confirmati fuerunt, nulla adhibita fuerit materia, aut forma. Nam tunc confirmati non fuerant modo ordinario, & ſacramentali; ſed extraordinario a Deo immediate ſenſibilibus, ſed mirabilibus ſignis; ex quo non licet trahere argumentum ad Confirmationem modo ordinario collatam, ut ſupra diximus ex S. Thoma, *3. par. qu. 72. art. 2. ad 1.*

§. II.

Reſolutio Dubii.

VI. CIrca ordinarium Confirmationis Miniſtrum varie variis temporibus errarunt Sectarii. Photius Pſeudopatriarcha Conſtantinopolitanus, ſeculo nono, Confirmationis adminiſtrationem eodem jure Presbyteris ſimplicibus adſcripſit, quo Baptiſmatis adminiſtrationem.

Waldenſes indigne ferebant, ut jus ordinarium confirmandi ſolis Epiſcopis tribueretur. *Mirantur* (inquit de illis Reynerus) *quare ſolis Epiſcopis liceat confirmare.* Eidem errori ſubſcripſere Wicleffiſtæ, & Huſſitæ: Wicleffi enim hic articulus a Concil. Conſtantienſi damnatus eſt: *Confirmatio juvenum.... reſervatur Papæ, & Epiſcopis, propter cupiditatem lucri temporalis.* Qui error in Waldenſibus, Wicleffiſtis, & Huſſitis ex alio errore procedebat. Nam poſt Aerium cenſebant, nullum inter Epiſcopum, & Presbyterum intereſſe diſcrimen.

Lutherus etiam, *lib. de Capti. Babylonica*, diſtinctionem Presbyterorum ab Epiſcopis ſubſannans, iſtos arguit, quod ſibi ſolis jus confirmandi tribuant. *Poſtquam* (inquit) *ſacramenta illa negotioſa una cum verbo aliis inferioribus, ut vilia reliquerunt; juſtum fuit, ut facile aliquod tam delicatis, & magnis Heroibus non eſſet moleſtum inveniremus... Nam quod humana ſtatuit ſapientia, oportet, ut hominibus ſit honoratum.*

In hoc etiam totus eſt Calvinus. Nam, *l. 4. Inſt. c. 19.* invehitur in Epiſcopos, quod Baptiſmum ab omnibus, & Euchariſtiam a Presbyteris confici ſinant; ſibi autem ſolis confirmandi jus reſervarint. Subdens: *Si quis ab illis ſciſcitetur, unde tanta prærogativa Epiſcopis delata fuerit, quam rationem afferent præter ſuam libidinem?* Sed his rejectis.

VII. Dico. Solus Epiſcopus eſt ordinarius Confirmationis Miniſter. Veritas Catholica eſt. Quam primo accipimus ex Scriptura, *Act. 8. ver. 14.* ubi legitur, quod cum audiſſent Apoſtoli, Philippum Diaconum multos in Samaria baptizaſſe; miſerunt ad eos Petrum, & Joannem, qui utpote Apoſtoli erant Epiſcopi, ut baptizatis a Philippo imponerent manus, & robur Spiritus Sancti manus impoſitione conferrent: quam impoſitionem manus ſacramentum Confirmationis eſſe diximus. Si enim Philippus, ſicut erat Miniſter Baptiſmi, fuiſſet etiam Miniſter Confirmationis; cur ſicut Samaritas baptizavit, ita eis baptizatis manum non impoſuit? Cur ad hoc opus mittendi fuiſſent Petrus, & Joannes? Signum ergo eſt, evangelizare, & baptizare etiam Diaconorum officium fuiſſe; baptizatis autem robur Spiritus Sancti conferre, ſolis Apoſtolis fuiſſe reſervatum. Unde etiam, *Act. 19.* iis, qui jam fuerant baptizati, ſolus Paulus manum impoſuit. Tunc ſic: atqui ſoli Epiſcopi Apoſtolis in munere Apoſtolatus, nimirum, in Eccleſiæ regimine ſuccedunt: his enim eam regendam Spiritus Sanct. credidit, teſte Paulo, Act. 20. v. 28. *Attendite vobis, & univerſo gregi, in quo vos Spiritus Sanct. poſuit Epiſcopos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo;* ergo &c.

Hac expoſitionem confirmat Chryſoſtomus, *Hom. 18. in Acta*, his verbis: *Mea ſententia hæc: Philippus unus e ſeptem erat, ſecundus a Stephano, ideo & baptizans Spiritum Sanctum non dabat: neque enim facultatem habebat, hoc enim donum ſolorum Apoſtolorum erat. Nam virtutem quidem acceperant faciendi ſigna, non autem dandi aliis Spiritum Sanctum. Igitur hoc erat in Apoſtolis ſingulare: unde & præcipuos, & non alios videmus hoc facere.*

VIII. Traditione etiam id probatur. Cujus teſtes ſunt Cyprianus, *Epiſt. 73. ad Jubajanum*, ſcribens; *Ut qui baptizantur, Præpoſitis Eccleſiæ* (ideſt Epiſcopis) *offerantur, ut per noſtram orationem, & manus impoſitionem Spiritum Sanctum conſequantur, & ſignaculo dominico conſummentur.* Et ad hunc finem dicit, miſſos fuiſſe Petrum, & Joannem, ut a Philippo baptizatis manus imponerent. Concilium item Eliberitanum, medio ſeculo poſt Cypriani martyrium coactum, nempe, *anno 313. Can. 38.* de baptizato in caſu neceſſitatis, ſtatuit: ut *Si ſupervixerit, ad Epiſcopum eum perducat, ut per manus impoſitionem perfici poſſit.* Et Can. 77. *Si quis Diaconus regens plebem, ſine Epiſcopo, vel Presbytero aliquos baptizaverit, Epiſcopus per benedictionem eos perficere debebit.* Idem docet S. Hieronymus, *Dial. adv. Lucifer.* S. Auguſtinus *l. 15. de Trinit. cap. 26.* ſupra laudati.

IX. Id etiam quovis ſeculo Romani Pontifices teſtati ſunt. Cornelius enim Papa, medio ſeculo *3. Ep. ad Fabianum Antiochenum*, apud Euſeb. *l. 6. Hiſt. Eccl. c. 43.* de Novatiano, qui ut vidimus, Confirmationem aſpernabatur. *Neque* (inquit) *ab Epiſcopo conſignatus eſt. Hoc autem ſignaculo minime percepto, quo tandem modo Spiritum Sanctum potuit accipere?*

Innocentius I. ſeculo 5. cum in Diœceſi Eugubina quidam Presbyteri id ſibi muneris arrogarent, *Epiſt. ad Decentium Eugubinum Epiſcopum, cap. 3.* ita ſcribit: *De conſignandis vero infantibus, manifeſtum eſt, non ab alio, quam ab Epiſcopo fieri licere. Nam Presbyteri, licet ſint Sacerdotes, pontificatus tamen apicem non habent. Hoc autem Pontificibus ſolis deberi, ut vel conſignent, vel Paracletum Spiritum Sanctum tradant, non ſolum conſuetudo Eccleſiaſtica demonſtrat; verum & illa lectio Actuum Apoſtolorum, quæ aſſerit, Petrum, & Joannem eſſe directos, qui jam baptizatis traderent Spiritum Sanctum. Nam Presbyteri, ſeu extra Epiſcopum, ſeu præſente Epiſcopo baptizent, Chriſmate baptizatos ungere licet, ſed quod ab Epiſcopo fuerit conſecratum: non tamen frontem ex eodem oleo ſignare, quod ſolis debetur Epiſcopis, cum tradunt Spiritum Paracletum.*

X. Ex his redditur ratio, tum Photio, qui in Epiſt. Encyclica ad Patriarchales ſedes Orientis, ſeculo 9. petebat, unde veniret hæc, nempe, non licere Sacerdotibus confirmare, his verbis: *Non licet Sacerdotibus, ajunt,* (Occidentales) *eos, qui ſacro Baptiſmate initiantur, unguento ſanctificare: ſolis enim Pontificibus hoc datum eſſe. Unde venit iſta lex? & quiſnam hujus legis conditor?* Tum Calvino ſupra citato, hoc idem impudenter poſtulanti. Reſpondemus enim, hoc Eccleſiam perpetua conſenſione, & conſuetudine ſtatuiſſe; quia ſic per Apoſtolos factum legit, ut teſtantur Chryſoſtomus, & Innocentius, & ante omnes, Cyprianus ſupra laudati.

XI. Quod ſi cur ita factum ſit adhuc efflagitent: exhibetur eis ratio congruens, quam dat S. Thom. *3. par. qu. 72. art. 11.* ſub hac forma. Sicut ad artifices pertinet ligna ſtruere pro ædificatione domus, ad Architectum vero eam complere, ac perficere, & ad Notarium ſcribere, ſed ad Dominum epiſtolam ſubſignare: ita inferioribus Miniſtris competit ſpirituale ædificium inchoare per Baptiſma, & illud Eccleſiæ adſcribere: perficere, vero, & ſubſignare ejus eſt, qui Eccleſiæ præſidet, qualis eſt Epiſcopus; ergo licet ſimplicibus Presbyteris conveniat baptizare, confirmare autem, quod eſt quaſi opus perficere, & obſignare, conveniet Epiſcopo.

Verba S. Thomæ ſunt: *In quolibet opere ultima conſummatio ſupremæ arti, aut virtuti reſervatur; ſicut præparatio materiæ pertinet ad inferiores artifices, ſuperior autem dat formam; ſupremus autem eſt, ad quem pertinet uſus, qui eſt finis artificiatorum. Unde epiſtola, quæ a Notario ſcribitur, a Domino Papa firmatur. Fideles autem Chriſti ſunt quoddam divinum opus, ſecundum illud 1. Cor. 3.* Dei ædificatio eſtis: *Sunt etiam quaſi quædam* Epiſtola Spiritu Dei ſcripta, *ſicut dicitur, 2. Cor. 3. Hoc autem Confirmationis ſacramentum eſt quaſi ultima conſummatio ſacramenti Baptiſmi; ita ſcilicet, quod per Baptiſmum ædifi-*